Alterfin cvba

Jaarverslag 2008

Dit is het jaarverslag zoals het wordt voorgelegd aan de Algemene Vergadering en dat inhoudelijk moet voldoen aan de richtlijnen zoals deze zijn opgenomen in Artikel 96 van het wetboek van vennootschappen.

Vlasfabriekstraat 11
B-1060 Brussel, België
Bedrijfsnummer: 0453.804.602
Tel: +32 (0)2.538.58.62
Fax: +32 (0)2.538.37.90
E-mail: info@alterfin.be
Website: www.alterfin.be

Inhoudstafel

1. INLEIDING 3

2. OVERZICHT VAN DE ONTWIKKELING EN RESULTATEN VAN ALTERFIN IN 2008 4

2.1. Maatschappelijk kapitaal 4
2.2. Eigen portefeuille 5
2.3. Portefeuille van responsAbility 8
2.4. Totale portefeuille in beheer 9
2.5. Stand van zaken oprichting fondsen 10
2.6. Consultancy 10
2.7. Noord-Zuid sparen 11
2.8. Garantiefonds 12
2.9. Bestuur en dagelijkse beheer 12
2.10. Risico's en waardeverminderingen uitstaande kredietsaldo's 13
2.11. Financieel resultaat 14

3. DE SOCIALE PRESTATIE VAN ALTERFIN 15

3.1. Inleiding 15
3.2. Resultaten 16
3.3. Conclusies 25

4. EVOLUTIE VAN DE OMGEVING VAN ALTERFIN 26

5. ONDERZOEK EN ONTWIKKELING 26

6. BIJKANTOREN 26

7. BEKNOPTE VERSIE VAN DE JAARREKENING 27

7.1. Analytische resultatenrekening 27
7.2. Balans 28

8. OVERZICHT EN BEHEERSING VAN DE VOORNAAMSTE RISICO'S 30

9. PROVISIONERINGS- EN RESERVERINGSPOLITIEK 32

10. WAARDERINGSREGELS 33

11. VOORSTEL VAN RESULTAATSVERWERKING 34

12. BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA HET EINDE VAN HET BOEKJAAR 35

13. OVERGEDRAGEN VERLIEZEN 35

14. BENOEMING VAN COMMISSARISSEN EN BESTUURDERS 35

BIJLAGE 1: PORTEFEUILLE ALTERFIN OP 31 DECEMBER 2008 36

BIJLAGE 2: PORTEFEUILLE RESPONSABILITY OP 31 DECEMBER 2008 37

BIJLAGE 3: SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN BESTUUR 38

1. Inleiding

2008 was voor Alterfin, ondanks de crisis, een uitzonderlijk goed jaar. In 2008 halen we met een winst van 548.986 euro het sterkste financieel resultaat ooit en belangrijker nog, sociaal krijgen onze acties hoe langer hoe meer impact.

Op het einde van 2008 bereikten onze 63 partners samen meer dan 773.000 kleine ondernemers en boeren. Minstens 50.000 daarvan werden gefinancierd via kredieten die beheerd worden door Alterfin. 35% van de begunstigden wordt gefinancierd via het aandelenkapitaal van Alterfin, de overige 65% wordt gefinancierd via gelden die we van responsAbility in beheer krijgen.

Sociale impact gaat echter niet alleen over hoeveel mensen we bereiken, maar wie we bereiken en wat het effect is van de financiering op hun leven. Het gemiddelde kredietbedrag gaat van 340 euro in Afrika tot 630 euro in Latijns-Amerika. Het gemiddelde microkrediet ligt (ver) beneden het gemiddelde nationale inkomen per capita in de respectievelijke landen. Dit wijst er op dat de microfinancieringspartners wel degelijk arme(re) groepen in de samenleving bereiken. 67% van de klanten zijn vrouwen en 45% van onze financieringen gaat naar de landbouw. Al deze indicatoren wijzen erop dat we de mensen bereiken die we willen bereiken. Minder duidelijk is of al deze mensen (en hun families) via het krediet tot een significante verbetering van hun leefomstandigheden zijn gekomen. Anekdotische voorbeelden leren ons dat dit inderdaad het geval is, we hopen in de volgende jaren hier meer gegevens over te hebben om hierover meer algemene uitspraken te kunnen doen.

Alterfin haalt in 2008 zijn sterkste financiële resultaat ooit. Hoe valt dit te rijmen met de crisis die vanaf het laatste kwartaal van 2008 de economische wereldorde doet wankelen?

Alterfin heeft het grote voordeel dat we aandeelhouders hebben die sociale impact en risicobeheersing veel hoger inschatten dan het maximaliseren van de winst. Bovendien investeert Alterfin in de reële dagelijkse economie van arme bevolkingsgroepen en niet in afgeleide financiële producten waarvan weinigen nog weten waar hun economische basis ligt.

Dit belet niet dat onze doelgroepen ook sterk zullen lijden onder de economische crisis en aldus zal de werking van de microfinancieringsinstellingen en de fair trade organisaties er zeker niet makkelijker op worden. Alterfin zal deze evolutie van nabij moeten opvolgen en zijn werking waar nodig aanpassen. Wij hebben er het volste vertrouwen in dat Alterfin deze taak aankan met de blijvende steun van de meer dan 1.250 aandeelhouders, het toezicht en de leiding van de raad van bestuur en het kredietcomité en de deskundigheid van een hardwerkend team.

2. Overzicht van de ontwikkeling en resultaten van Alterfin in 2008

2.1. Maatschappelijk kapitaal

Alterfin mobiliseert kapitaal in het Noorden via de verkoop van aandelen. Deze middelen worden vervolgens via onze partners in het Zuiden ingezet ter financiering van arme(re) bevolkingsgroepen ter plaatse.

Het aandelenkapitaal vormt de financiële basis van waaruit Alterfin haar investeringen realiseert. De volgende grafiek toont de evolutie van het kapitaal van Alterfin en het aantal vennoten:

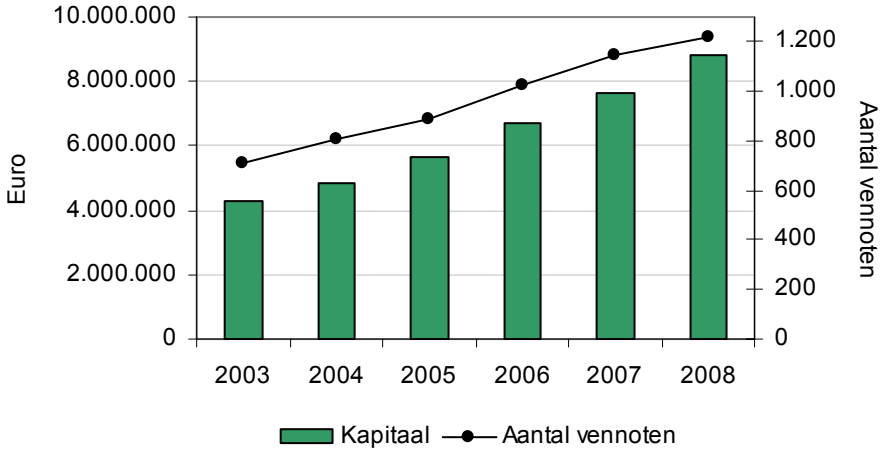

Op het einde van 2008 bedroeg het maatschappelijk kapitaal van Alterfin 8,8 miljoen euro, samengebracht door 1.219 vennoten. Gedurende 2008 is het kapitaal aldus gegroeid met 1,2 miljoen euro (+ 17%) en zijn er 74 nieuwe aandeelhouders bijgekomen (+ 6%).

Het kapitaal was op balansdatum voor 74% in handen van particulieren; de rest wordt geïnvesteerd door institutionele aandeelhouders.[1]

Situatie op 31/12/2008	Rechtspersonen (NGO's, banken, sociale organisaties, bedrijven…)		Particulieren		Totaal
Aantal aandeelhouders	124	10%	1.095	90%	1.219
Aandelenkapitaal in euro	2.324.750	26%	6.522.250	74%	8.847.000

[1] De aandelen van Alterfin bestaan in twee types, afhankelijk van wie de aandelen onderschrijft: rechtspersonen kunnen enkel intekenen op aandelen van 250,00 euro per aandeel; particuliere personen en gelijkgestelden kunnen aandelen onderschrijven van 62,50 euro per aandeel.

2.2. Eigen portefeuille

Als sociale financier investeert Alterfin in microkredietinstellingen en producentenverenigingen in het Zuiden met als doel kleine ondernemers en boeren toegang te geven tot krediet. De verwezenlijking van die missie uit zich voornamelijk in de grootte en de samenstelling van de portefeuille van investeringen in het Zuiden.

De volgende grafiek toont de evolutie van de portefeuille van Alterfin en het aantal partners:

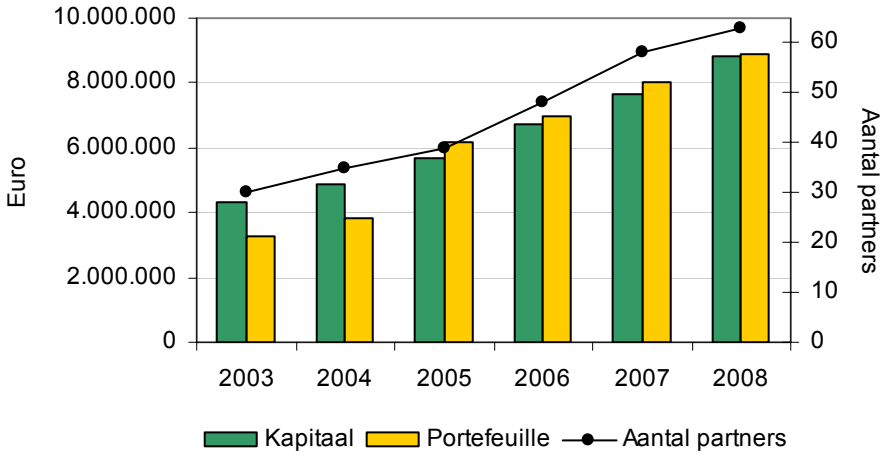

In bijlage 1 vindt u een getailleerd overzicht van de portefeuille van Alterfin op 31 december 2008.

Op balansdatum bedroeg de financieringsportefeuille van Alterfin 8,9 miljoen euro (of 12,6 miljoen US dollar), verdeeld over 63 partnerorganisaties in het Zuiden. In vergelijking met het einde van 2007 is de portefeuille aldus toegenomen met 891.363 euro (+ 11%) en is het aantal actieve partners gestegen met 5 (+ 9%).[2]

Noteer dat de portefeuille - die opgebouwd wordt vanuit het aandelenkapitaal - sinds 2005 groter is dan het kapitaal. Dit betekent concreet dat (meer dan) elke euro van de aandeelhouders geïnvesteerd wordt in het Zuiden.

Het kapitaal kan ofwel rechtstreeks aangewend worden om een partner te financieren ofwel onrechtstreeks. In het laatste geval gebruikt Alterfin het aandelenkapitaal (in euro) als garantie voor het verkrijgen van een kredietlijn (in US dollar) bij onze bancaire partners. Deze US dollar kredietlijn is nu groter dan het in garantie geplaatste aandelenkapitaal in euro zodat we op die manier een hefboomeffect creëren. De ontleende dollars lenen we dan zelf uit aan de partners in het Zuiden.

[2] Op 31 december 2007 gaf Alterfin financiering aan 58 partnerorganisaties. Op 31 december 2008 stellen we vast dat Alterfin - gedurende 2008 - (a) de financiering van 9 nieuwe partners gestart heeft en de financiering van 2 bestaande partners heropgevat heeft; (b) de financiering aan 6 partners heeft stopgezet (waarvan 3 in de loop van 2009 opnieuw financiering zullen ontvangen). Dit resulteert in een netto toename met 5 partners gedurende 2008.

- Geografische verdeling

De portefeuille van Alterfin is verdeeld over 63 partnerorganisaties waarvan 52 in Latijns-Amerika, 8 in Afrika en 2 in Azië. Alterfin ontplooit haar activiteiten in 17 verschillende landen, maar kent een sterke concentratie in de landen van de Andes en Centraal-Amerika. De grafiek hieronder geeft de verdeling van de portefeuille per land weer. Peru is op kop met 23% van de portefeuille, gevolgd door Nicaragua (15%), Bolivia (13%), Honduras (11%), Ecuador (10%) en El Salvador (9%).

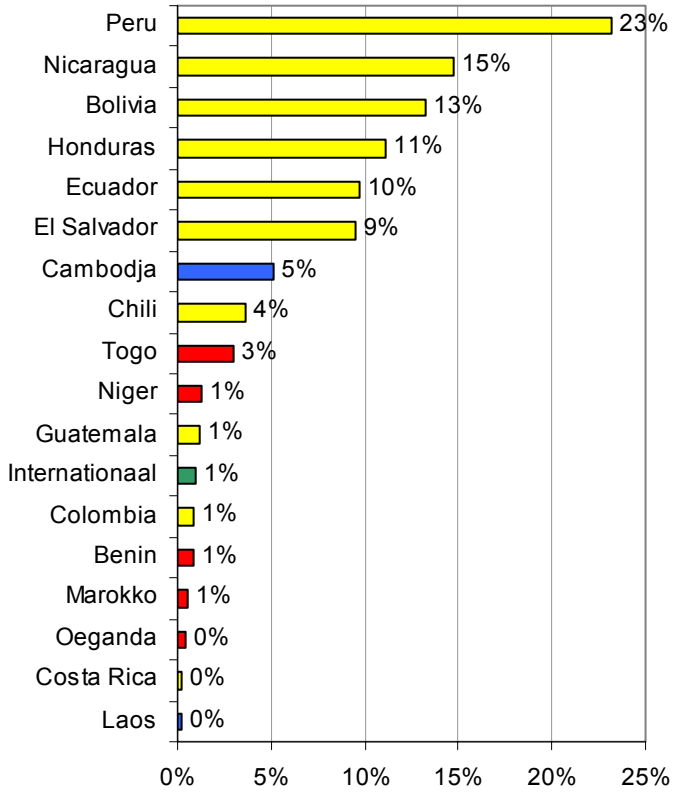

Hieronder wordt de regionale verdeling van de portefeuille volgens volume en volgens aantal partners getoond:

Geografisch gezien is Alterfin dus voornamelijk actief in Latijns-Amerika (87% van het volume van de portefeuille).

Hoewel slechts 6% van de portefeuille geïnvesteerd wordt in Afrika bevindt 13% van het aantal partners van Alterfin zich in dat werelddeel.

Wat Azië betreft, werkt Alterfin al vele jaren met twee organisaties in de Mekong landen Cambodja en Laos.

Onze participatie in het Franse Solidarité Internationale pour Le Développement et l'Investissement (SIDI) staat onder de noemer 'Internationaal'.

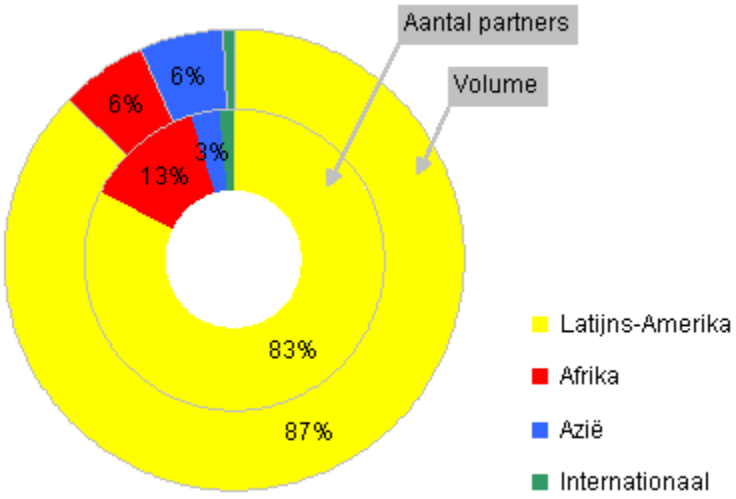

- Verdeling per sector

72% van onze portefeuille wordt geïnvesteerd in microfinancierings-instellingen (MFI's). De rest (28%) wordt gekanaliseerd naar boerencoöperaties die hun producten verhandelen via het fair trade circuit. Koffie is het eerlijke handel product bij uitstek, goed voor 20% van onze gehele portefeuille. Verder geeft Alterfin voorfinanciering voor de productie en commercialisering van fair trade cacao, wijn, bananen en honing.

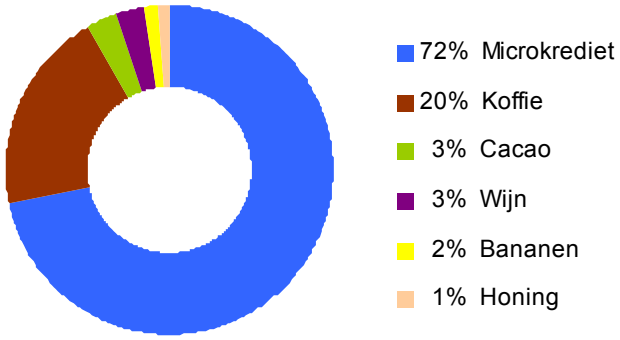

- Verdeling per type financiering

Wat betreft het type financieringen werkt Alterfin voornamelijk via kredietverlening (94% van de portefeuille), zij het onder de vorm van leningen voor MFI's of kredietlijnen voor fair trade partners. De deelnemingen in het vermogen van partners komen overeen met 4% van de portefeuille. Alterfin hanteert daarnaast de garantie als financieringsinstrument (2%), zodat het valutarisico in Afrika vermeden wordt. De MFI's verkrijgen dan met behulp van onze garantie lokale financiering.

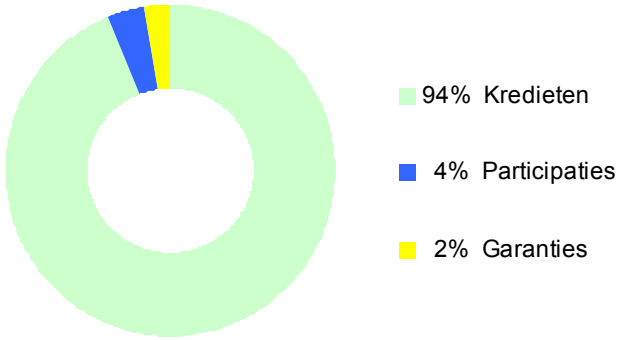

- Verdeling per munt

Het merendeel van de financieringen gebeurt in US dollar (89%). Daarnaast wordt ook de euro gebruikt (5%). De investeringen in zachte valuta (franc CFA voor West- en Centraal-Afrika; nuevos soles in Peru en de Laotiaanse kip) vertegenwoordigen samen 6% van de gehele portefeuille.

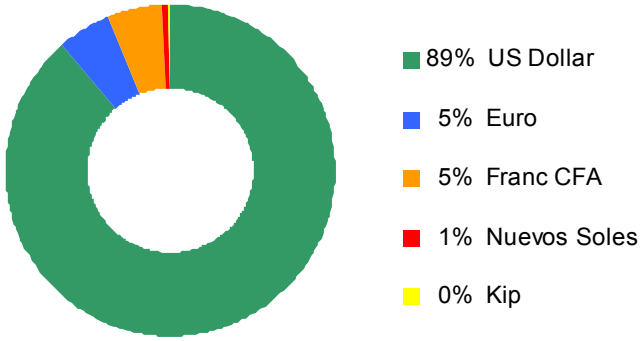

2.3. Portefeuille van responsAbility

Portfolio management

Alterfin heeft meerdere jaren ervaring met kredietverlening aan microkredietinstellingen en boerenorganisaties in ontwikkelingslanden. Deze ervaring wordt nu ter beschikking gesteld aan beleggingsfondsen die in deze sectoren willen investeren. Het Zwitserse responsAbility Social Investment AG is de eerste organisatie die in die zin een akkoord gesloten heeft met Alterfin, in februari 2005.

Alterfin heeft de ambitie om te blijven groeien. Verschillende van onze partners zijn de afgelopen jaren echter zo sterk gegroeid, dat Alterfin niet meer over voldoende eigen financiële middelen (kapitaal) beschikt, om tegemoet te komen aan hun financieringsaanvragen. In deze gevallen kunnen wij een beroep doen op fondsen van derden zoals het Zwitserse responsAbility.

De financiering van responsAbility wordt tegen hun voorwaarden ter beschikking gesteld van onze partners. Voor de analyse en de opvolging van de financiering wordt Alterfin vergoed door responsAbility. Enkel bestaande partners van Alterfin komen in aanmerking voor deze financiering.

Op het einde van december 2008 beheert Alterfin in opdracht van responsAbility een portefeuille van 17,9 miljoen euro (of 25,3 miljoen US dollar) verdeeld over 24 bestaande partners van Alterfin. In vergelijking met het einde van 2007 is de portefeuille van responsAbility toegenomen met 14,9 miljoen US dollar (+ 143%) en is het aantal actieve partners gestegen met 11 (+ 85%).[3]

In bijlage 2 vindt u een overzicht van de portefeuille van responsAbility op 31 december 2008.

- Geografische verdeling

De middelen van responsAbility worden ingezet in 6 landen:

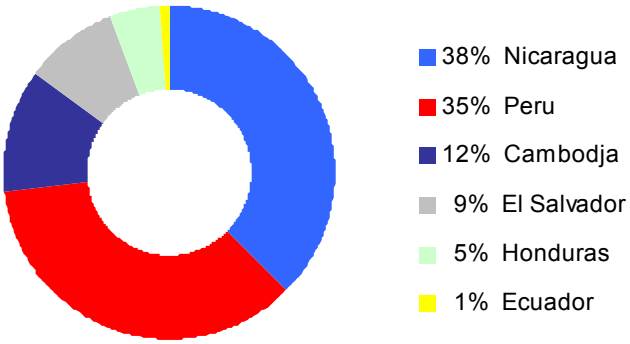

[3] Op 31 december 2007 financierde responsAbility 13 partners van Alterfin. Op 31 december 2008 stellen we vast dat responsAbility - gedurende 2008 - (a) de financiering van 12 bijkomende partners gestart heeft; (b) de financiering aan 1 partner heeft stopgezet (maar zal heropgevat worden in de loop van 2009). Dit resulteert in een netto toename met 11 partners gedurende 2008.

- Verdeling per sector

79% van die portefeuille wordt geïnvesteerd in de microkredietsector. Het overige deel wordt aangewend voor de financiering van fair trade koffie (17%) en cacao (4%).

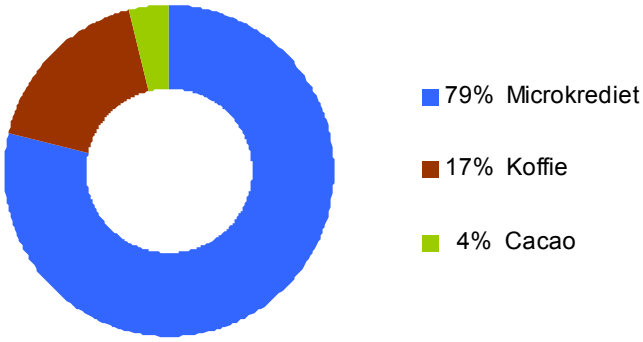

2.4. Totale portefeuille in beheer

De grafiek hieronder toont de evolutie van de totale portefeuille die geïnvesteerd wordt in het Zuiden:

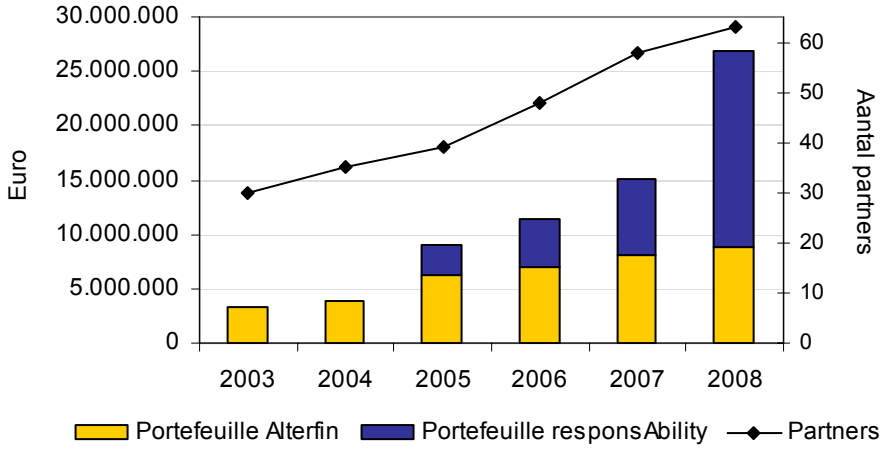

Op balansdatum bedroeg de totale portefeuille in beheer 26,8 miljoen euro (of 37,8 miljoen US Dollar) verdeeld over 63 partnerorganisaties. Dit komt overeen met een groei van 11,8 miljoen euro (+ 78%) in vergelijking met het einde van 2007.

Vooral de portefeuille van responsAbility is in 2008 enorm gegroeid. Voor de eerste maal is de portefeuille van responsAbility trouwens groter dan onze eigen portefeuille. Het aandeel van onze eigen portefeuille en die van responsAbility in de totale portefeuille is op balansdatum respectievelijk 33% en 67%. De onderliggende reden voor de tragere groei van de eigen portefeuille is in de eerste plaats het feit dat deze groei afhankelijk is van de toename van het kapitaal van Alterfin.

2.5. Stand van zaken oprichting fondsen

In 2008 is er hard gewerkt aan de oprichting van twee fondsen. Een eerste fonds, met werktitel FEFISOL, zal opgericht worden in samenwerking met twee andere sociale investeerders: SIDI uit Frankrijk en ETIMOS uit Italië. Met FEFISOL willen we een Europees fonds creëren dat specifiek gericht is op Afrika. Door deze samenwerking hopen we meer organisatorische, technische en financiële middelen te hebben om meer kleine ondernemers en in het bijzonder kleine boeren te ondersteunen via hun lokale organisaties. Een gelijkaardig project staat op stapel voor Latijns-Amerika. Voor acht landen van deze regio willen we samen met SIDI een fonds opzetten dat specifiek gericht is naar de kleine familiale landbouw. Het fonds kreeg als werktitel FOPEPRO.

In beide fondsen steekt Alterfin samen met de andere initiatiefnemers een startkapitaal, maar het grootste deel van de financiering moet komen van internationale financiers zoals de Europese Investeringsbank en de International Finance Corporation en nationale ontwikkelingsfinanciers zoals AFD in Frankrijk en AECI in Spanje. Door de financiële crisis heeft de oprichting van deze fondsen achterstand opgelopen. Het is inderdaad niet eenvoudig om in deze tijden zo'n 50 miljoen euro te vinden.

2.6. Consultancy

Naast het beheer van onze eigen portefeuille enerzijds en die voor rekening van derden anderzijds heeft Alterfin in 2008 ongeveer 7.400 euro verdiend aan consultancy, voornamelijk door het verlenen van technische ondersteuning aan Afrikaanse MFI's in het kader van het *EU-ACP Microfinance Framework Programme*.

EU-ACP Microfinance Framework Programme

2008 was het laatste jaar van ons project voor technische ondersteuning van onze Afrikaanse partners gefinancierd door de Europese Unie.

Tussen 2006 en 2008 heeft Alterfin in consortium met het Franse SIDI en MAIN, een Afrikaans netwerk van MFI's, een budget van 785.273 euro ter beschikking gekregen voor de financiering van technische bijstand en uitrusting van Afrikaanse MFI's. SIDI heeft dit budget beheerd; het geld kwam dus niet in de rekeningen van Alterfin. Wel heeft Alterfin een eigen bijdrage geleverd ter waarde van 21.658 euro, eveneens gespreid over drie jaar.

Een gedeelte van dit budget werd aangewend voor de omkadering van 6 Alterfin partners in Oeganda, Togo en Niger. De financiering werd ondermeer ingezet voor het ontwikkelen van nieuwe kredietproducten en voor het verbeteren van het bestuur en het beheer van deze MFI's. Daarnaast werden de middelen tevens gebruikt voor de aankoop van betere uitrusting (computers, transportmiddelen, …).

2.7. Noord-Zuid sparen

De Noord-Zuid spaarrekeningen bij Triodos Bank

Triodos Bank is de enige bank in België die uitsluitend financiering geeft aan projecten met een sociale, ecologische of culturele meerwaarde. Triodos is stichtend vennoot van Alterfin. Sinds 1995 mobiliseert Alterfin spaargelden voor Triodos op de zogenaamde Noord-Zuid Spaarrekeningen.

Het Noord-Zuid sparen is op twee manieren belangrijk voor Alterfin. In de eerste plaats betaalt Triodos een commissievergoeding aan Alterfin op basis van de verzamelde spaargelden. Met deze commissie kunnen we een deel van onze werkingskosten financieren. Daarnaast gebruikt Triodos Bank een stuk van de spaargelden op de Noord-Zuid Spaarrekeningen (in euro) om een kredietlijn (in US dollar) ter beschikking te stellen aan Alterfin. Het overige gedeelte van de Noord-Zuid spaargelden wordt door Triodos Bank zoveel mogelijk herbelegd in kredieten aan organisaties voor ontwikkelingssamenwerking.

- Overzicht

De door Alterfin gemobiliseerde gelden op de Noord-Zuid spaarrekeningen bij Triodos Bank zijn in 2008 toegenomen met 23% en bedroegen op balansdatum 23,6 miljoen euro, hetzij bijna 4,4 miljoen euro meer dan verleden jaar. De commissie van Triodos hiervoor bedroeg 32.689 euro in 2008.

- Afschaffing Noord-Zuid Participatierekening

Alterfin en Triodos Bank hebben in onderling overleg beslist om de verhoging van de basisinterest op de Noord-Zuid Participatierekening met ingang van 1 januari 2009 af te schaffen. De Participatierekening was een spaarrekening voor vennoten van Alterfin bij Triodos. De Participatierekening werd ruim 10 jaar geleden in het leven geroepen met de bedoeling om via de verhoging van de basisinterest aan de aandeelhouder van Alterfin naast het sociaal rendement van diens investering ook een extra financieel voordeel toe te kennen. Dat was nodig omdat de aandelen van Alterfin op dat moment geen dividend opleverden.

De toestand is sindsdien grondig geëvolueerd. In die zin dat de aandelen van Alterfin intussen wel een dividend voortbrengen, oorspronkelijk 1% tot 1,75%, maar intussen reeds 2,75% over het boekjaar 2007. Aangezien de dividendvergoeding van het Alterfin aandeel ondertussen de vergelijking met de interestvergoeding op een klassiek spaarboekje ruimschoots kan doorstaan is een extra vergoeding via een verhoging van de basisinterest op de Noord-Zuid Participatierekening dan ook niet langer te verantwoorden, te meer omdat dit systeem voor Alterfin en Triodos Bank een belangrijke meerkost met zich meebrengt.

2.8. Garantiefonds

Alterfin Garantiefonds vzw

Samen met een aantal van haar vennoten (11.11.11, Mercator Bank, Oxfam Solidariteit, Oxfam Wereldwinkels, Triodos Bank, Vredeseilanden en SOS Faim) heeft Alterfin op 20 december 2000 de vzw Alterfin Garantiefonds opgericht onder de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk. De vzw wordt - in tegenstelling tot de vennootschap - gespijsd met giften, voornamelijk vanwege vennoten.

Dankzij de waarborgverlening van het Garantiefonds kan Alterfin de financiering van zwakkere partnerorganisaties - die niet beschikken over de nodige garanties - realiseren zonder de financiële situatie van de vennootschap extra in gevaar te brengen. De middelen van het Garantiefonds kunnen daarnaast ook aangewend worden voor de financiering van technische assistentie aan onze partners.

De vzw Alterfin Garantiefonds is stapsgewijs aan het groeien en beschikte op balansdatum over iets meer dan 1 miljoen euro, voornamelijk opgebouwd door commissiegelden van het AlterVision beleggingsfonds, giften van 11.11.11 en van particuliere vennoten. Einde 2008 ondersteunt het Garantiefonds een portefeuille van meer dan 1,5 miljoen euro waarvan een groot gedeelte in Afrika.

2.9. Bestuur en dagelijkse beheer

- Algemene Vergadering

Algemene Vergadering

De vennoten of aandeelhouders van Alterfin zijn samen eigenaar van de coöperatieve vennootschap. Alle vennoten zijn lid van de Algemene Vergadering (AV) die minstens eenmaal per jaar wordt samengeroepen. De AV is het hoogste beslissingsorgaan van de vennootschap. De AV kiest de leden van de raad van bestuur en mandateert deze om Alterfin te sturen. Voorts beslist de AV onder andere over de aanwending van het resultaat.

Op zaterdag 15 maart 2008 werd de jaarlijkse Algemene Vergadering van Alterfin gehouden. De vergadering, waaraan 80 vennoten hebben deelgenomen, werd voorafgegaan door een fotoreportage van onze zendingen in Oeganda en Bolivia, ter illustratie van de verwerking van een financieringsaanvraag door Alterfin.

- Raad van bestuur

De raad van bestuur is 4 keer samengekomen in 2008. Erik Van Mele (Oxfam Solidariteit) die sinds de oprichting van Alterfin bestuurder was, heeft de raad alsook het kredietcomité midden 2008 verlaten. Erik Van Mele heeft met zijn gedegen kennis van Latijns-Amerika en zijn speciale aandacht voor de sociale impact een zeer belangrijke bijdrage geleverd tot de ontwikkeling van Alterfin. Oxfam Solidariteit blijft aandeelhouder van Alterfin maar wil geen bestuursmandaat meer opnemen.

- Kredietcomité

Kredietcomité

Het kredietcomité van Alterfin is een extern orgaan dat bevoegd is voor de uiteindelijke goedkeuring van onze financieringen. Het comité is samengesteld uit personen die actief zijn in de NGO-wereld enerzijds en mensen die werken rond ethisch/sociaal bankieren anderzijds. Deze unieke combinatie van ontwikkelingsexpertise en financiële expertise vormt de kracht van Alterfin.

Het kredietcomité is 11 keer samengekomen in 2008 en heeft 52 financieringsvoorstellen onderzocht. Daarvan werden 45 aanvragen goedgekeurd, waarvan 7 mits aanpassing van één van de kredietvoorwaarden (bedrag, termijn, garanties, …).

- Team

Samen met de groei van de financieringsactiviteiten is het team in de afgelopen jaren geleidelijk aan groter geworden. Ondertussen telt de ploeg acht personeelsleden. Vanaf einde november 2008 is Wendy Schats het team komen versterken. Wendy is perfect tweetalig en heeft vele jaren ervaring in de reclamewereld. Zij zal zich specifiek toespitsen op de marketing en communicatie van Alterfin.

Overzicht van het team:

Hugo Couderé	Directeur; verantwoordelijke portefeuille Afrika en Azië
Jan De Grande	Verantwoordelijke financiën en boekhouding
Saúl Castro	Verantwoordelijke portefeuille Latijns-Amerika
Julie Depelchin	Medewerker boekhouding en opvolging vennoten
Sandra Bythell	Dossierbeheerder Afrika en Latijns-Amerika
Sofie Desmet	Verantwoordelijke portefeuillebeheer
Alex Tack	Medewerker portefeuille Afrika en Latijns-Amerika, assistent directie
Wendy Schats	Medewerker marketing en communicatie

2.10. Risico's en waardeverminderingen uitstaande kredietsaldo's

Per 31 december 2008 was er slechts één partner die zijn betalingsverplichtingen niet volledig had nagekomen. Het betreft LA CENTRAL uit Honduras. LA CENTRAL is een tweede lijn koffie coöperatie die verschillende koffiecoöperaties verenigt voor de opkoop en de verkoop van koffie. Op balansdatum betrof de betalings-achterstand 35.390 US dollar (of 25.104 euro). Het volledige bedrag werd in waardevermindering genomen en de partner werd in de balans opgenomen als een dubieuze debiteur.

2.11. Financieel resultaat

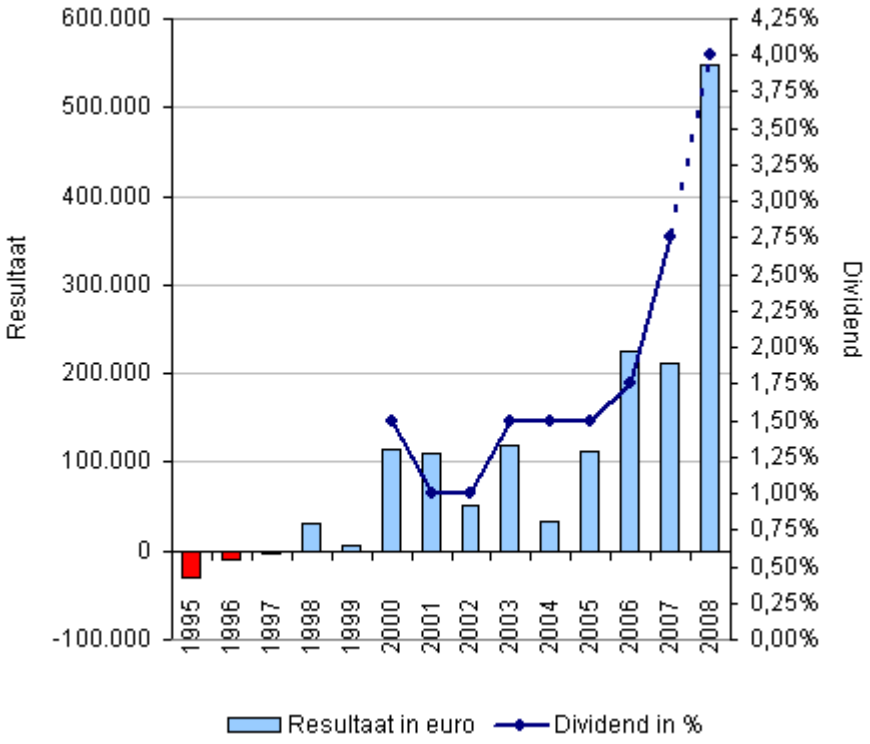

In 2008 bedroeg het financiële resultaat 548.986,51 euro. De zeer sterke stijging van het resultaat heeft vooral te maken met twee factoren: de sterk toegenomen activiteiten als portefeuillebeheerder voor responsAbility en de hoge gerealiseerde rentes op beleggingen.

De Algemene Vergadering van de aandeelhouders die doorgaat op zaterdag 28 maart 2009 zal beslissen over de aanwending van dit resultaat (voor het voorstel tot aanwending van het resultaat wordt verwezen naar punt 11 van dit jaarverslag).

De beknopte versie van de jaarrekening vindt u in punt 7 van dit jaarverslag.

3. De sociale prestatie van Alterfin

3.1. Inleiding

- Opzet en methodologie

Alle financieringsaanvragen worden geëvalueerd aan de hand van twee soorten criteria. Eerst en vooral, sociale of ontwikkelingscriteria, waaruit duidelijk moet blijken dat de instelling werkt ten voordele van mensen die leven in armoede. Daarnaast, financiële of bedrijfseconomische criteria: het is immers de bedoeling dat de partnerorganisatie op een duurzame manier omspringt met de verschafte middelen en de financiering terugbetaalt. In dit hoofdstuk willen we diepgaander rapporten over de sociale prestatie van onze partners en die van Alterfin.

In 2008 heeft Alterfin verder gewerkt aan een systeem voor het beheren van haar sociale prestatie of zoals dat in het Engels heet: “Social Performance Management”. Dit managementsysteem is in de eerste plaats gebaseerd op een grondige bevraging op het moment van het bezoek aan de partner. De gegevens van deze bevraging worden besproken in het dossier door de dossierverantwoordelijke en later door het kredietcomité.

Nadien dient er een opvolging te gebeuren van de partner, ook wat betreft diens “social performance”. Dit gebeurt aan de hand van een tabel met een aantal indicatoren. Op het einde van 2007 hebben we deze tabel voor een eerste maal opgestuurd naar onze MFI partners. Op het einde van 2008 hebben we deze oefening herhaald en de bevraging tevens uitgebreid naar onze fair trade (FT) partners. Hieronder geven we een overzicht van de resultaten.

- Representativiteit van resultaten

De vragenlijst werd verstuurd naar 61 partners, waarvan 35 MFI’s en 26 FT organisaties.[4]

De 48 partners die geantwoord hebben, vertegenwoordigen:

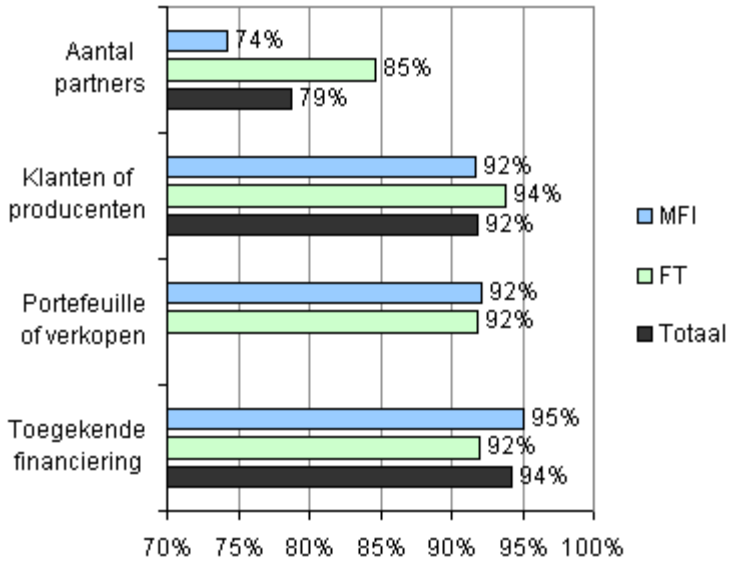

- 79% van het totaal aantal partners;
- 92% van het totaal aantal klanten of producenten van al onze partners;
- 92% van de totale microkredietportefeuille van onze MFI partners en 92% van de totale omzet van de FT partners;
- 94% van de totale toegekende financiering vanwege Alterfin en responsAbility aan alle partners.

[4] Op het einde van december 2008 telde onze portefeuille 63 partners. 5 van deze partners werden, gezien hun uitzonderlijk karakter, niet opgenomen in de analyse (bijvoorbeeld: netwerk van MFI’s, de sociale financier SIDI uit Frankrijk). 3 andere organisaties ontvingen de bevraging wél aangezien zij bestaande partners zijn van Alterfin en in de loop van 2009 opnieuw in de portefeuille zullen opgenomen worden. Dit brengt het totaal van de organisaties voor de bevraging op 61.

3.2. Resultaten

- Institutioneel kader

De boeren en ondernemers in het Zuiden die Alterfin wenst te financieren, worden steeds via lokaal opgezette intermediaire instellingen bereikt. Bij onze financieringen ligt de nadruk dus duidelijk op de relatie tussen Alterfin en de partner (en niet op de relatie tussen Alterfin en de klant van de partner). Het institutioneel aspect is voor ons dan ook zeer belangrijk. Alterfin wil de partners financieren en omkaderen met de bedoeling een transparant en duurzaam financieel netwerk uit te bouwen in het Zuiden.

Alterfin werkt met een brede waaier van organisaties. De 61 partners die de bevraging ontvangen hebben, kunnen qua institututionele vorm opgedeeld worden in 4 categorieën: coöperatie, vereniging (stichting, NGO, …), unie of federatie van organisaties (*second floor*) en naamloze vennootschap.

De helft van onze partners heeft de activiteiten gestart in de jaren '90. Bij 20% van de organisties dateert de oprichting van vóór 1990. In 30% van de gevallen zijn de operaties in 2000 of later begonnen.

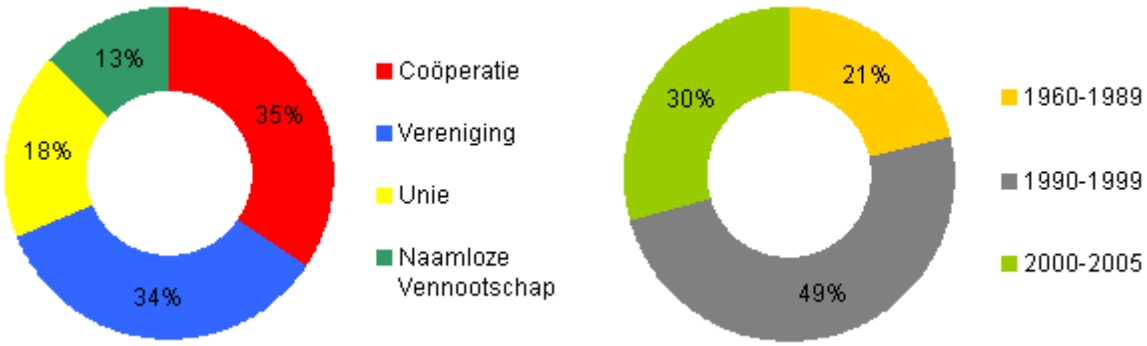

- Draagwijdte

Bij draagwijdte of bereik wordt er een onderscheid gemaakt tussen 'breed' en 'diep' bereik. De breedte drukt eerder het globale aantal mensen uit dat bereikt wordt, terwijl de diepte nagaat welke laag van de bevolking er bereikt wordt.

Breedte

Op het einde van 2008 bereikten al onze partners samen meer dan 773.000 klanten en producenten. Dit aantal komt tot stand door de som te maken van enerzijds de gegevens van de partners die deelgenomen hebben aan de bevraging (aantal klanten of leden op het einde van 2008) en anderzijds de laatst beschikbare informatie voor de partners die nog niet geantwoord hebben (gegevens uit 2007). De grafieken hieronder lichten de breedte verder toe:

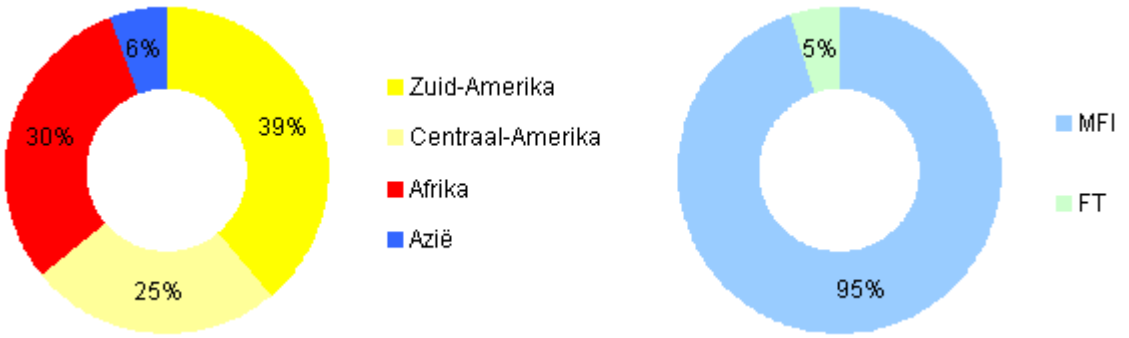

Het merendeel van die 773.000 klanten woont in Latijns-Amerika (64%). Afrika en Azië vertegenwoordigen respectievelijk 30% en 6% van de klanten.

De MFI partners bereiken samen 95% van het totaal aantal klanten. De rest van de begunstigden is aangesloten bij een eerlijke handel producentengroep.

Het mediane aantal klanten van onze MFI partners ligt heel wat hoger dan het mediane aantal producenten bij de FT organisaties:

Aantal klanten	MFI	FT
Mediaan	11.021	716

Onze microkredietpartners hebben in totaal meer dan 735.000 leden of klanten. De toegekende financiering vanwege Alterfin en responsAbility aan de 26 MFI's die deelgenomen hebben aan de bevraging komt respectievelijk overeen met 2% en 4% van hun totale microkredietportefeuille. De extrapolatie van dit percentage naar het totale aantal klanten dat bereikt wordt door al onze MFI partners leidt tot het besluit dat Alterfin en responsAbility respectievelijk 2% en 4% van die 735.00 klanten financieren.

Onze fair trade partners werken in totaal met bijna 38.000 producenten. De toegekende financiering vanwege Alterfin en responsAbility aan de 21 FT partners die deelgenomen hebben aan de bevraging komt overeen met respectievelijk 4% en 5% van hun totale omzet. Uit de extrapolatie van het dubbele van deze percentages (gezien de middelen normaliter minstens 2 keer aangewend worden ter financiering van de verkopen) naar het totale aantal producenten dat bereikt wordt door al onze FT partners volgt dat Alterfin en responsAbility respectievelijk 8% en 10% van die 38.000 klanten financieren.

Klanten	MFI	FT	Totaal
Alterfin	14.706	3.039	17.745
responsAbility	29.412	3.798	33.210
Totaal	44.118	6.837	50.955

Hieruit besluiten we dat Alterfin en responsAbility op het einde van 2008, via onze partners in het Zuiden, gezamenlijk minstens 50.000 personen (en hun families) financieren. 35% van de begunstigden worden gefinancierd via eigen middelen, de overige 65% wordt gefinancierd via responsAbility.

Diepte

Typologie klanten

Op het vlak van de verdeling man-vrouw besluiten we dat 67% van de klanten vrouwen zijn.

51% van de klanten of leden van onze partners wonen in landelijke gebieden terwijl 48% in de stad leeft.

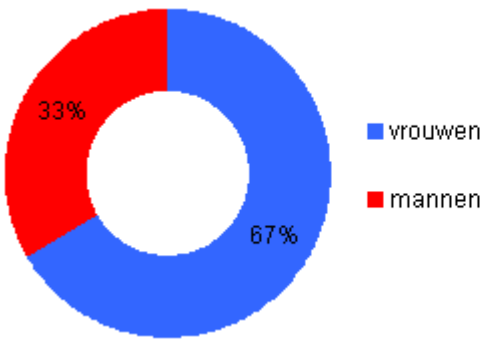

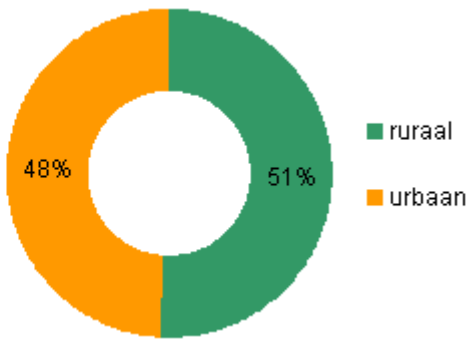

Typologie kredieten

80% van de verschafte microkredieten en voorfinanciering voor fair trade producenten zijn individuele kredieten. Voor de overige kredieten wordt de groepsmethodologie gebruikt.

Op het vlak van de sectoren waarin geïnvesteerd wordt, is de verdeling als volgt:

- 45% voor landbouwactiviteiten: 21% via de MFI's en 24% via de FT organisaties (18% koffie, 4% cacao en 2% wijn, bananen en honing)
- 29% voor handelsactiviteiten;
- 8% voor de dienstensector;
- 5% voor nijverheid;
- 12% voor niet-geklasseerde activiteiten (bijvoorbeeld huisvesting, consumptie…).

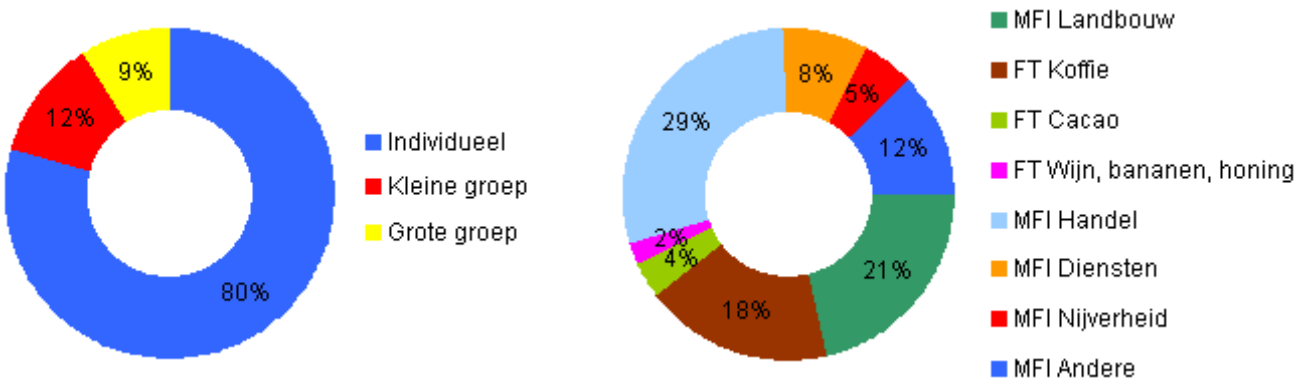

Gemiddelde krediet

Het gemiddelde kredietbedrag, gewogen voor het aantal klanten per MFI, varieert aanzienlijk van een regio tot een andere: van 340 euro in Afrika tot 630 euro in Latijns-Amerika. Het globale gemiddelde krediet bedraagt 535 euro per klant:

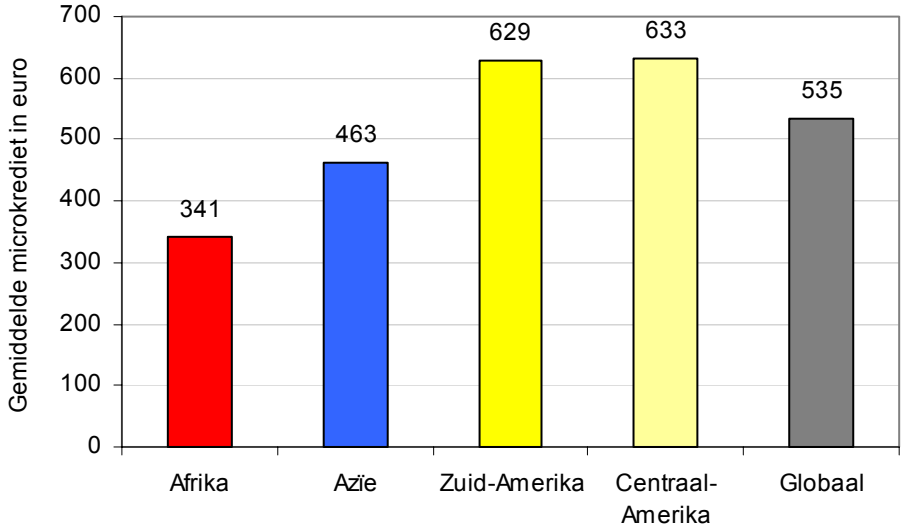

Het gemiddelde microkrediet ligt (ver) beneden het gemiddelde nationale inkomen per capita in de respectievelijke landen (voor onze gehele microkredietportefeuille bedraagt deze verhouding 21%, gewogen voor het aantal klanten per MFI). Dit wijst er op dat de MFI partners wel degelijk arme(re) groepen in de samenleving bereiken.

Werknemers

Voor het verlenen van de financiële (en andere) diensten aan de meer dan 773.000 klanten en producenten rekenen onze partners op zo'n 5.750 werknemers, waarvan 42% vrouwen.

Het gemiddelde salaris van een startende kredietagent bij onze MFI partners bedraagt 221 euro.

Van de 26 MFI's die deelgenomen hebben aan de bevraging, zijn er

- 24 die opleidingsmogelijkheden aanbieden voor de werknemers (92%);
- 15 die tussenkomen inzake gezondheidsdiensten voor het personeel (58%);
- 10 die een pensioenplan opstellen voor de werknemers (38%);
- 5 die een levensverzekering aanbieden voor het personeel (19%);
- 3 waar de werknemers specifiek een krediet kunnen solliciteren (12%).

- Financiële producten en diensten bij onze MFI partners

De MFI's die geantwoord hebben bieden de volgende financiële producten aan:

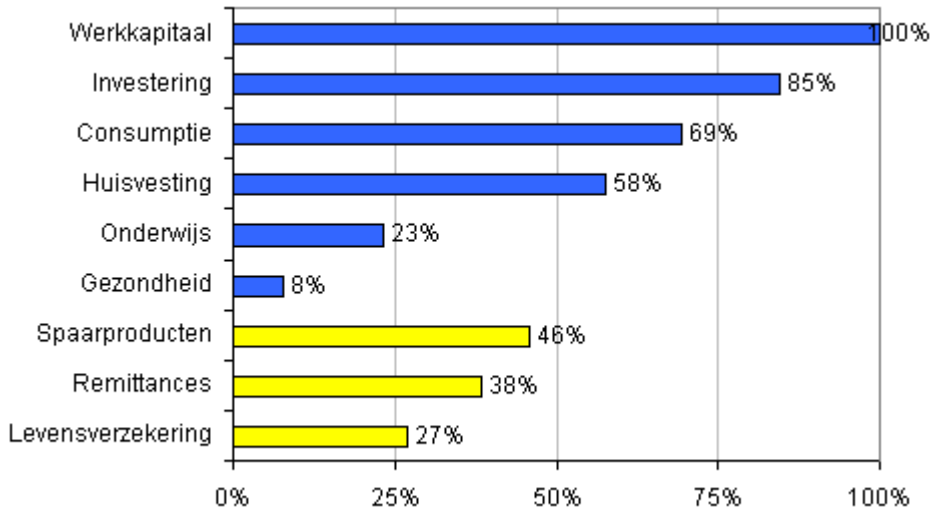

Krediet

De klanten kunnen gebruik maken van verschillende types van kredietproducten. Alle MFI partners verschaffen werkingskapitaal voor de inkomensgenerende activiteiten van hun klanten. Bijna alle partners bieden tevens investeringskapitaal aan, t.t.z. onder vorm van langere termijn kredieten. Daarnaast kunnen de klanten bij sommige MFI's ook een krediet aanvragen voor consumptie, huisvesting, onderwijs of gezondheidsdiensten.

Sparen

Bij 16 van onze 35 MFI partners kunnen de klanten gebruik maken van spaardiensten. In totaal hebben meer dan 225.000 klanten van onze MFI partners (31% van het totaal aantal klanten waarmee onze MFI partners werken) een spaarekening met gemiddelde inlage van 160 euro.

Noteer dat de MFI's die onder de vorm van "vereniging" werken van hun nationale wetgever normaliter geen spaargelden mogen mobiliseren. Verscheidene van deze stichtingen en NGO's, voornamelijk de meer geconsolideerde instellingen, zijn zich aan het transformeren tot financiële spelers met een bancair statuut. Een

van de onmiddellijke voordelen daarvan is dat ze met die status wél spaargelden kunnen mobiliseren. Daardoor komen ze enerzijds tegemoet aan de vraag van hun klanten naar mogelijkheden om te sparen en anderzijds is dit een alternatieve/goedkopere manier om hun microkredietportefeuille te financieren.

Geldtransfers

Een ander gegeerd product is de mogelijkheid om *remittances* (geldtransfers vanwege verwanten die in het buitenland werken) te ontvangen.

Levensverzekering

Klanten die een kredietovereenkomst aangaan kunnen een verzekering afsluiten. In geval van overlijden of blijvende invaliditeit na een ongeval zorgt de verzekering ervoor dat het resterende schuldsaldo terugbetaald wordt aan de MFI. Daarenboven ontvangen de familieleden meestal een tussenkomst voor de begrafeniskosten.

- Fair trade

Inleiding

De huidige situatie van de internationale handel zorgt ervoor dat kleine boeren uit ontwikkelingslanden veelal niet op een waardige manier kunnen leven van hun landbouwactiviteiten. De eerlijke handel of fair trade stelt een nieuw model voor, gebaseerd op meer evenwichtige relaties tussen de handelspartners:

- De producenten groeperen zich in coöperaties of verenigingen die op een democratische manier werken.
- Er wordt gewerkt in waardige omstandigheden en met respect voor de mensenrechten.
- De prijs die aan de producenten betaald wordt is een “eerlijke” prijs, waarmee een prijs bedoeld wordt die in verhouding staat tot de productiekosten, en niet een prijs die bepaald wordt door de verhoudingen op de internationale markt. Het gebruik van tussenhandelaren wordt vermeden.
- Meestal betalen de kopers (een deel) op voorhand zodat de producenten geen (minder) andere financieringsbronnen moeten zoeken.
- Respect voor het milieu en biologische productie worden gestimuleerd.
- De consument krijgt informatie over de oorsprong van het product.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de producten en de landen voor onze fair trade financieringen:

	Koffie	Cacao	Wijn	Bananen	Honing	Sesam	Totaal
Aantal FT partners	17	4	2	1	1	1	26
Aantal landen	Peru Ecuador Nicaragua Honduras El Salvador	Peru	Chili	Ecuador	Chili	Nicaragua	6

Voorfinanciering

Een kenmerk van onze fair trade investeringen is de specifieke aandacht voor landelijke bevolkingsgroepen, wat natuurlijk niet wegneemt dat sommige microkredietinstellingen (vooral) actief zijn op het platteland.

Bij de kredietverlening aan fair trade boerengroepen staat Alterfin in voor de voorfinanciering van de oogst. Dit resulteert in een betere toegang tot de markt voor de boeren. Onze financiering stelt de partner immers in staat de productie van de leden aan te kopen en voorkomt dat boeren hun productie voortijdig en aan een te lage prijs aan tussenhandelaars verkopen.

Het principe is eenvoudig: de leden krijgen van de coöperatie een voorschot op hun toekomstige oogst. Na de oogsttijd en zodra de gewassen geleverd zijn aan de coöperatie, krijgen de boeren het resterende geld. Naast de voorfinanciering verleent de coöperatie meestal nog technische assistentie aan haar leden zodat zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de productie verhoogd kan worden. Ze zorgt eveneens voor de verwerking van de gewassen en de commercialisering ervan via het fair trade circuit.

Markten

Een van de criteria voor eerlijke handel organsiaties om financiering te ontvangen van Alterfin is de FLO certificering (FLO of *Fair trade Labelling Organizations* is de koepelorganisatie van fair trade keurmerken). Daarnaast heeft het merendeel van onze eerlijke handel partners ook de bio-certificering voor (een deel van) hun productie, wat nog meer waarde toevoegt aan de verkopen.

De grafiek hieronder toont een overzicht van de verschillende markten per product:

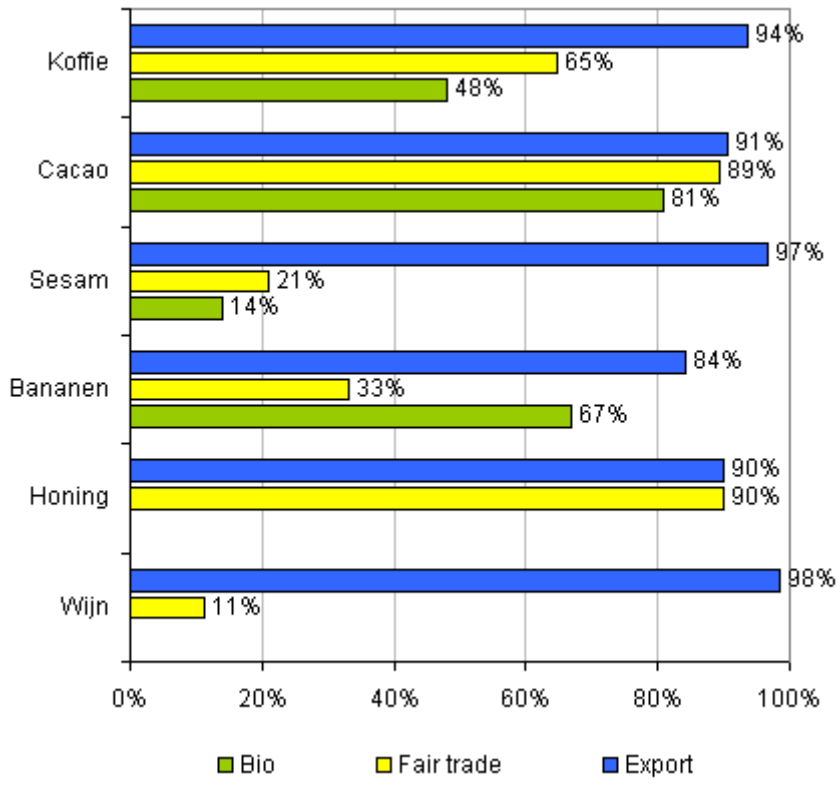

Omzet van onze FT partners in euro

Koffie	73.864.272
Cacao	11.880.287
Sesam	3.260.195
Bananen	1.609.020
Honing	1.336.879
Wijn	1.127.976
Totaal	93.078.629

Voor de concrete uitwerking van de financiering aan fair trade partners werkt Alterfin gewoonlijk samen met importeurs. Meer bepaald gebruiken we exportcontracten van de eerlijke handel partners als garantie voor onze kredietverlening. De sterkere fair trade partners van Alterfin zijn in staat om zelf hun export te regelen terwijl kleinere organisaties hiervoor beroep doen op intermediairs. Het onderstaande schema illustreert de financierings- en goederenstroom van een dergelijke constructie en de daarbij betrokken spelers:

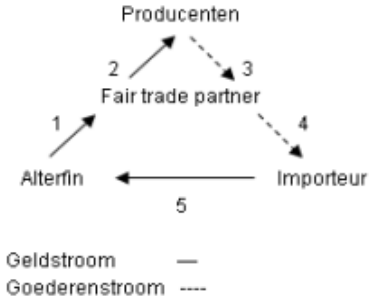

Alterfin verleent een krediet aan een boerencoöperatie in het Zuiden (1) die op haar beurt voorfinanciering geeft aan haar leden onder de vorm van een voorschot (2). De producenten verbinden zich ertoe om na de oogsttijd hun productie te leveren aan de coöperatie (3) en krijgen dan het resterende bedrag bij levering. Na de nodige verwerking exporteert de coöperatie de productie aan een importeur (4) zodat de goederen terechtkomen in het fair trade circuit. Contractueel wordt bepaald dat de importeur zijn vergoeding betaalt aan Alterfin, en niet aan de partner (5). Op die manier wordt de lening terugbetaald aan Alterfin. Eenmaal het geld terug bij Alterfin gaan we over tot de uitbetaling van een nieuw krediet aan de partner (1).

Eerlijke prijzen

Een van de basisprincipes van het eerlijke handel systeem is dat producenten een “eerlijke” prijs ontvangen voor hun productie, waarmee een prijs bedoeld wordt die in verhouding staat tot de productiekosten. Het systeem voorziet trouwens een gegarandeerde minimumprijs voor de producenten.

De wereldmarktprijs voor koffie en cacao zat de afgelopen jaren dikwijls onder de minimumprijs van fair trade zodat de boeren via eerlijke handel dus een hogere prijs kregen dan diegene die ze elders konden bekomen. Vanaf begin 2007 was de situatie echter andersom, met marktprijzen die boven het fair trade minimum lagen. Deze evolutie was vooral het gevolg van de toegenomen vraag naar koffie en cacao. Noteer dat de koffieprijs op het einde van 2008 opnieuw gezakt is onder de fair trade minimumprijs.[5]

De gemiddelde prijs per pond die onze koffiepartners in het afgelopen jaar verkregen voor hun koffie, gewogen voor het aantal pond koffie per partner, bedroeg 150,3 US dollar cents. Voor onze cacaopartners bedroeg deze gemiddelde prijs 2.903 US dollar per ton cacao. Deze prijsniveaus liggen aanzienlijk hoger dan de gangbare marktprijzen en volgen uit de verschillende certificeringen (fair trade, bio) enerzijds en de uitzonderlijke kwaliteit van hun productie anderzijds.

De prijs voor een pond Arabica koffie op de wereldmarkt is geëvolueerd van amper 60 US dollar cents op het einde van 2001 tot meer dan 130 US dollar cents in 2008. Destijds heeft de eerlijke handel met zijn minimumprijs (lange tijd 121 US dollar cents en midden 2008 opgetrokken tot 126) duizenden families gered van het failliet. Maar in een context van hoge marktprijzen (lees: hoger dan de fair trade minimumprijs) staat eerlijke handel voor de uitdaging om de boeren binnen het systeem te houden. Eerlijke handel vereist immers

[5] Bron koffieprijzen: gemiddelde jaarlijkse en maandelijkse prijzen voor “Other mild Arabicas” op de beurs van New York, International Coffee Organization: www.ico.org
Bron cacaoprijzen: gemiddelde maandelijkse prijzen, International Cocoa Organization, www.icco.org

bijkomende kwaliteitsvereisten en dus meer werk. Sommige boeren zijn bijgevolg geneigd om hun productie (tijdelijk) te verkopen via traditionele kanalen…

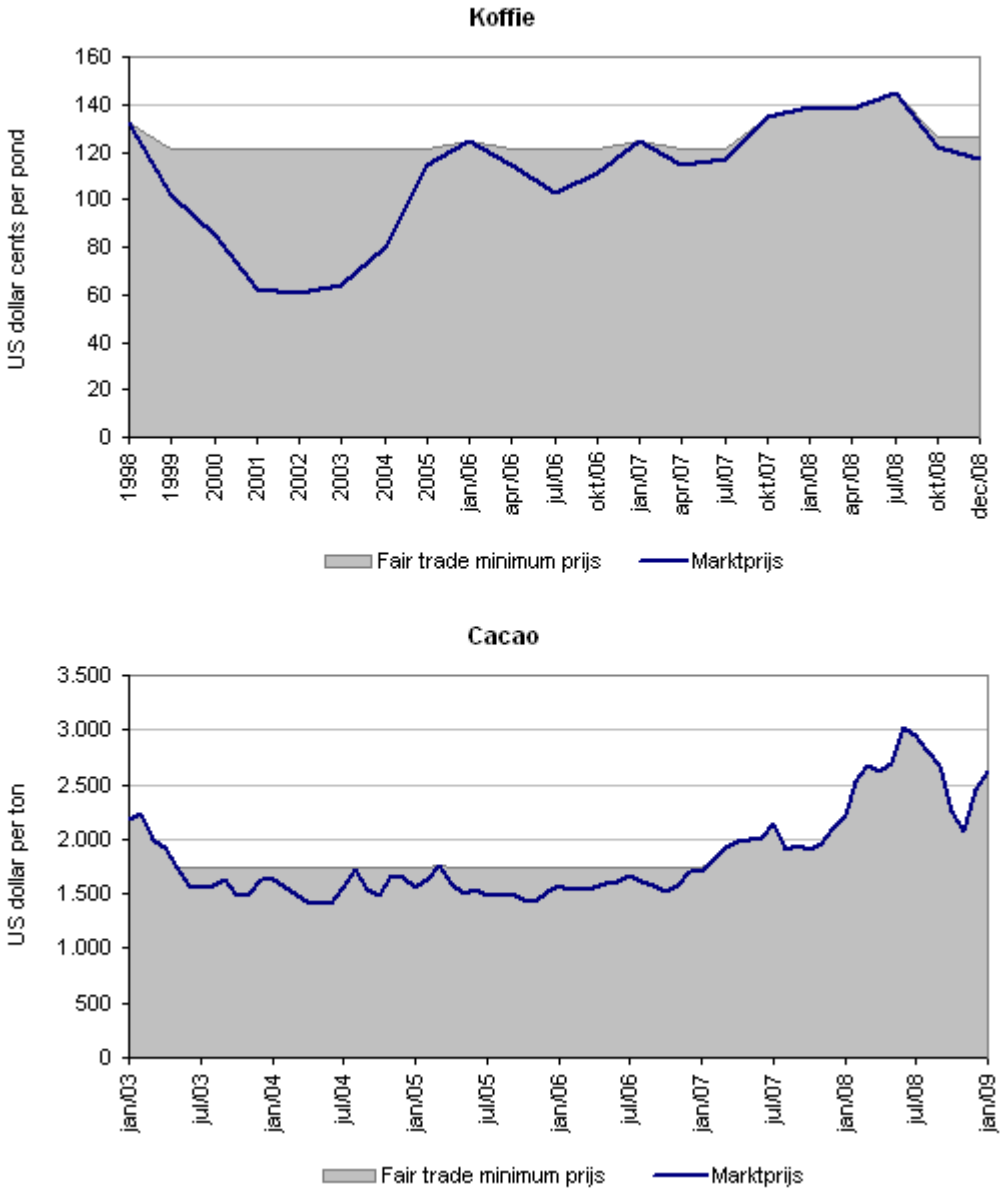

Stijgende prijzen zijn natuurlijk goed nieuws voor de producent. Maar het betekent tevens dat onze koffie- en cacaopartners een pak meer financiering nodig hebben om de productie binnen te halen. Alterfin is tegemoet gekomen aan hun vraag naar extra middelen en is in de laatste drie jaren enorm gegroeid op het vlak van koffie- en cacaofinanciering.

Premie

De eerlijke handel afnemers betalen bovenop de fair trade minimumprijs een premie die bestemd is voor de producentengroep. De producenten beslissen dan in groep hoe de premie zal besteed worden. De grafiek hieronder toont de gemiddelde besteding bij onze partners:

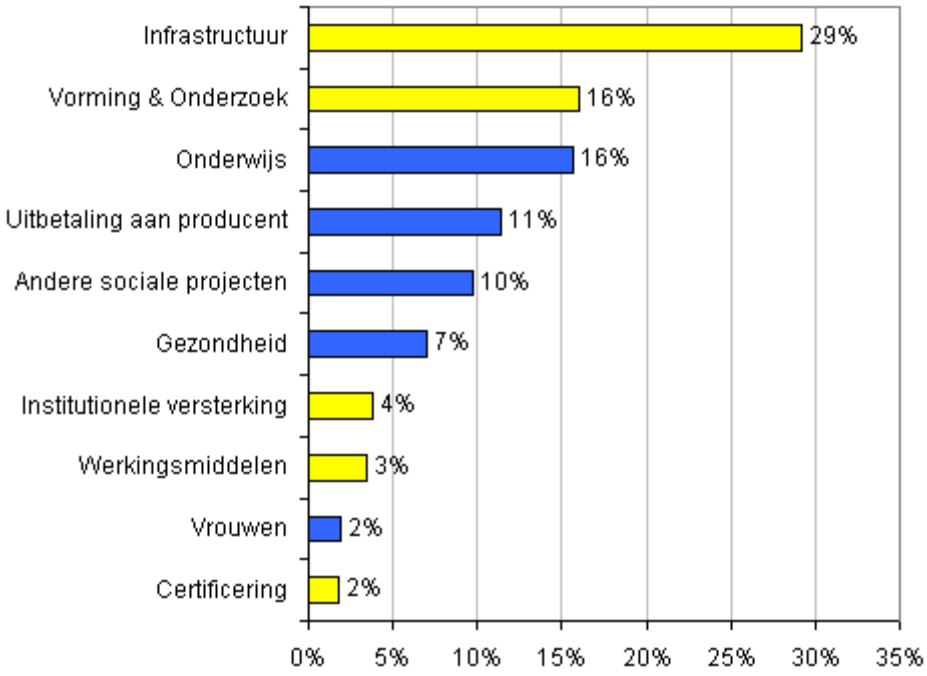

- Andere diensten (niet-financieel)

Naast de louter financiële diensten (en verwerkings- en commerciële diensten in het geval van de fair trade partners) verlenen de meeste partners een reeks niet-financiële diensten aan hun klanten en leden.

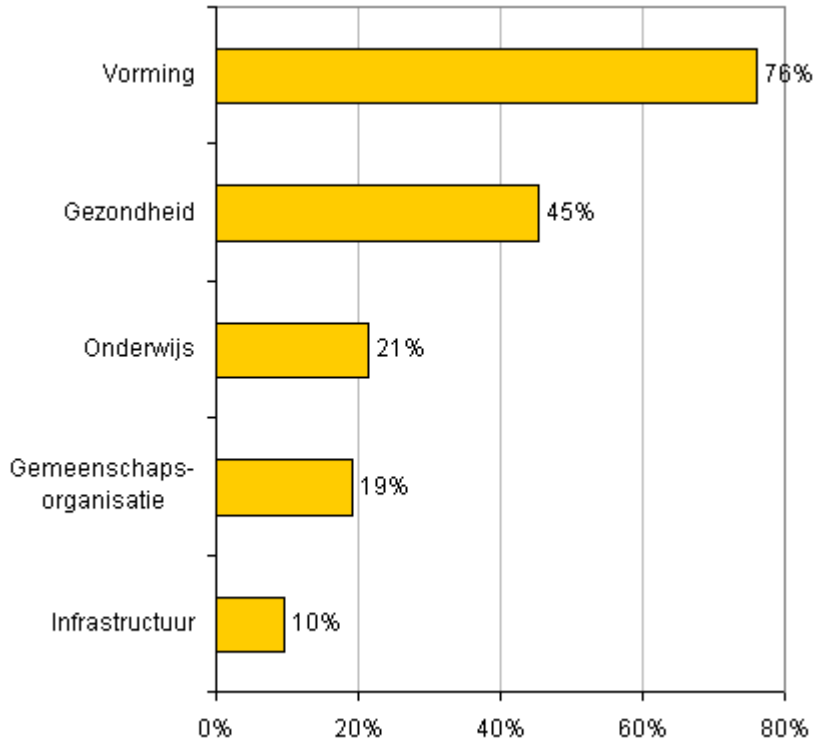

Driekwart van onze partners voorziet vorming voor de klanten. Bij de MFI's gaat het dan voornamelijk om een basisvorming in financiën en het beheer van hun micro-onderneming. De producentenverenigingen verlenen vooral assitentie om de kwaliteit en kwantiteit van de teelt te verbeteren.

Bijna de helft van onze partners is actief op het vlak van gezondheid, zij het onder de vorm van voorlichting of effectief via basisdienstverlening.

Een vijfde van de partners ondersteunt de kinderen van de klanten en producenten op het vlak van onderwijs (beurs, schoolboeken, …) en 1 op de 5 partners werkt aan gemeenschapsorganisatie.

Een aantal fair trade partners investeert middelen in infrastructuur zoals een gemeentelokaal en herstel/aanleg van wegen.

Bij de producentengroepen wordt een aanzienlijk deel van de premie geinvesteerd in sociale projecten (zie hierboven).

3.3. Conclusies

Alterfin en responsAbility financieren op het einde van 2008, via onze partners in het Zuiden, gezamenlijk minstens 50.000 personen (en hun families). 35% van de begunstigden wordt gefinancierd via het aandelenkapitaal van Alterfin; de overige 65% wordt gefinancierd via responsAbility.

Het merendeel van die klanten woont in Latijns-Amerika (64%). Afrika en Azië vertegenwoordigen respectievelijk 30% en 6% van de klanten.

67% van de klanten zijn vrouwen.

51% van de klanten woont in landelijke gebieden.

45% van de middelen wordt geïnvesteerd in de landbouwsector.

Het globale gemiddelde krediet bedraagt 535 euro per klant.

Onze partners stellen zelf zo'n 5.750 werknemers te werk, waarvan 42% vrouwen.

De klanten kunnen bij onze MFI partners terecht voor een reeks financiële producten en diensten. In de eerste plaats gaat het om de toegang tot krediet voor inkomensgenererende activiteiten. Andere kredietproducten worden gebruikt voor consumptie, huisvesting, onderwijs of gezondheidsdiensten. Daarnaast kunnen ze bij sommige partners gebruik maken van spaardiensten, de mogelijkheid om geldtransfers te ontvangen en een levensverzekering aan te gaan.

De FT producentengroepen verzamelen, verwerken en commercialiseren de productie van hun leden in het eerlijke handel circuit. Een aanzienlijk deel van de productie is bovendien biologisch. De producenten ontvangen een eerlijke prijs voor hun productie en daarbovenop een premie die geïnvesteerd wordt in de verdere groei van de activiteiten evenals sociale projecten.

Het merendeel van de partners ondersteunt de klanten met andere (niet-financiële) diensten en projecten rond vorming, gezondheid, onderwijs, gemeenschapsorganisatie en infrastructuur.

4. Evolutie van de omgeving van Alterfin

Alterfin realiseerde in 2008 zijn beste (financiële) resultaat ooit en dit ondanks de crisis die in de tweede helft van 2008 in alle hevigheid toesloeg. Deze crisis is in de eerste plaats een financiële crisis die zijn wortels heeft in onverantwoorde kredietverlening enerzijds en het duur verpakken van verborgen risico anderzijds. Het is niet zeker dat sociale investeerders zoals Alterfin en zijn partners de microfinancieringsinstellingen immuun zijn voor de fouten die in de “reguliere” financiële sector zijn gemaakt, noch voor de gevolgen van deze fouten. Alterfin heeft echter wel het grote voordeel dat we aandeelhouders hebben die sociale impact en risicobeheersing veel hoger inschatten dan het maximaliseren van de winst. Bovendien investeert Alterfin in de reële dagelijkse economie van arme bevolkingsgroepen en niet in afgeleide financiële producten waarvan weinigen nog weten waar hun economische basis ligt.

Dit belet niet dat onze doelgroepen ook sterk zullen lijden onder de economische crisis en aldus zal de werking van de microfinancieringsinstellingen en de fair-trade organisaties er zeker niet makkelijker op worden. Alterfin zal deze evolutie van nabij moeten opvolgen en zijn werking waar nodig aanpassen.

In juni 2008 werd het wetsvoorstel van senator S. de Bethune goedgekeurd. Deze wet wil de investering in ontwikkelingsfondsen zoals Alterfin stimuleren via een belastingsvermindering. De Europese Commissie heeft echter nog opmerkingen op deze wet geformuleerd, waardoor de uitvoering ervan niet voor afzienbare tijd zal zijn.

5. Onderzoek en ontwikkeling

De opvolging en omkadering van de partnerorganisaties wordt ter plaatse uitgevoerd door drie personen van het Alterfin team. Die visites vormen ook de gelegenheid om de contracten, garanties en hypotheken te formaliseren. Het merendeel van de prospectie (onderzoek en ontwikkeling) vindt plaats tijdens deze zendingen. Zo heeft Alterfin in 2008 bijna alle partners bezocht en kennis gemaakt met een reeks potentiële nieuwe partners. Anderzijds neemt Alterfin deel aan internationale conferenties en fora waar we kunnen kennismaken en de banden kunnen verstevigen met (potentiële) partnerorganisaties.

In het kader hiervan werden door drie personeelsleden 11 overzeese dienstreizen gemaakt in 2008.

6. Bijkantoren

Niet van toepassing: Alterfin heeft momenteel één enkel kantoor in de Vlasfabriekstraat 11 te 1060 Brussel.

7. Beknopte versie van de jaarrekening

7.1. Analytische resultatenrekening

Deze financiële staat geeft een overzicht van de inkomsten en kosten van Alterfin gedurende 2007 en 2008. Het saldo van de rekening is het resultaat van het boekjaar.

	Euro	2007	2008	YOY Δ%
A	Inkomen van eigen portefeuille	700.051	744.814	6%
B	Inkomen van beheer van portefeuille van derden	112.392	207.445	85%
C	Inkomen (netto) van consultancy	1.289	4.845	276%
D	Inkomen van commissie Triodos	32.915	32.689	-1%
E	Inkomen van deposito's	272.799	355.222	30%
	Totaal inkomen	1.119.446	1.345.014	20%
F	Financiële kosten	-395.667	-392.315	-1%
	Financiële marge	723.779	952.699	32%
G	Operationele kosten	-386.972	-411.160	6%
	Personeel	-293.551	-308.978	5%
	Kantoor	-50.326	-57.517	14%
	Diensten	-13.225	-8.721	-34%
	Monitoring portfolio	-29.870	-35.946	20%
	Bruto operationele marge	336.807	541.539	61%
H	Voorzieningen voor risico	-108.002	9.103	-108%
I	Commissie voor Garantiefonds	-10.441	-15.503	48%
	Netto operationele marge	218.363	535.139	145%
J	Wisselkoersresultaat	-10.708	18.098	-269%
K	Uitzonderlijk resultaat	3.929	-1.000	-125%
	Belastingen	0	-3.250	NA
	Netto marge	211.584	548.987	159%

A	Deze rubriek omvat alle interesten, commissies en dividenden die de financieringsportefeuille van Alterfin (kredieten, participaties en garanties) voortbrengt.
B	Deze rubriek omvat de commissie die Alterfin ontvangt voor het beheer van de portefeuille van het Zwitserse beleggingsfonds responsAbility Social Investment AG.
C	Deze rubriek omvat het honorarium (minus de kost daarvan) dat Alterfin ontvangt voor het verlenen van technische ondersteuning aan organisties in het Zuiden.
D	Deze rubriek omvat de commssie die Alterfin ontvangt voor de door haar gemobiliseerde Noord-Zuid spaargelden bij Triodos Bank.
E	Het grootste deel van het aandelenkapitaal van Alterfin (in euro) wordt als deposito in garantie geplaatst bij onze bancaire partners met het oog op het verkijgen van kredietlijnen in US dollar. Deze rubriek omvat de interesten die Alterfin ontvangt voor deze deposito's.
F	Deze rubriek omvat de interesten die Alterfin betaalt voor de korte en lange termijn US dollar schulden die Alterfin aangaat.
G	Deze rubriek omvat alle operationele kosten: personeel, kantoor, zendingen voor de opvolging van de portefeuille, andere diensten.

H	Deze rubriek omvat de provisies die werden aangelgd voor kredieten waarvan de terugbetaling onzeker is geworden.
I	Deze rubriek omvat de commissie die Alterfin cvba aan de vzw Alterfin Garantiefonds betaalt voor de ontvangen garanties.
J	De meeste financieringen gebeuren in andere munten dan de euro en worden dan ook zo goed mogelijk door Alterfin ingedekt. Deze rubriek omvat het resultaat van de transacties in vreemde munten, na indekking.
K	Deze rubriek omvat alle inkomsten en kosten verbonden aan eenmalige operaties of operaties die niet deel uitmaken van de gebruikelijke activiteiten.

7.2. Balans

Deze financiële staat geeft een overzicht van de bezittingen (activa) en verplichtingen (passiva) van Alterfin op 31/12/2007 en 31/12/2008, vóór winstverdeling.

	ACTIVA in euro	31/12/2007	31/12/2008		PASSIVA in euro	31/12/2007	31/12/2008
a	Vaste activa	2.597.281	5.664.136	l	Eigen vermogen	8.174.731	9.737.186
b	Netto (im)materiële vaste activa	12.705	18.306	m	Kapitaal	7.640.500	8.847.000
c	Participaties	319.576	346.495	n	Reserves	280.770	313.642
d	Lange termijn deposito's	2.265.000	5.299.335		Herwaarderingsmeerwaarde	0	8.690
				o	Overgedragen winst	41.877	18.867
e	Vlottende activa	12.508.852	12.276.922	p	Resultaat van het boekjaar	211.584	548.987
f	Bank	114.567	50.264				
g	Bruto kredietportefeuille	7.301.471	8.381.865	q	Voorzieningen	223.178	216.063
h	-Waardeverminderingen	-124.159	-121.744				
i	Korte termijn deposito's	4.832.163	3.471.099	r	Vreemd vermogen	6.842.086	8.062.884
j	Andere korte termijn vorderingen	384.810	495.438		Lange termijn financiële schulden	2.472.485	2.988.024
					Korte termijn financiële schulden	4.273.408	4.921.759
					Andere korte termijn schulden	96.194	153.101
k	Overgangsrekeningen	189.792	164.606	s	Overgangsrekeningen	55.929	89.531
	TOTAAL DER ACTIVA	15.295.925	18.105.664		TOTAAL DER PASSIVA	15.295.925	18.105.664

a	Vaste activa: deze rubriek omvat alle activa waarvan het vermogen is vastgelegd voor een periode van minstens 1 jaar.
b	Netto (im)materiële vaste activa: deze rubriek omvat voornamelijk informaticamaterieel en meubilair, netto van afschrijvingen.
c	Participaties: deze rubriek omvat de participaties in het vermogen van MFI's en de deelneming in SIDI (Frankrijk).
d	Deposito's: het grootste deel van het aandelenkapitaal van Alterfin (in euro) wordt als deposito in garantie geplaatst bij onze bancaire partners met het oog op het verkijgen van kredietlijnen in US dollar. Deze rubriek omvat de deposito's die voor meer dan 1 jaar vastliggen.

e Vlottende activa: deze rubriek omvat alle activa waarvan het vermogen is vastgelegd voor een periode van ten hoogste 1 jaar. Dit betekent concreet dat ze binnen het jaar ten gelde kunnen gemaakt worden (met uitzondering van een deel van de kredietportefeuille, zie hieronder).

f Bank: deze rubriek omvat het geld dat onmiddellijk beschikbaar is.

g Bruto kredietportefeuille: deze rubriek omvat het totaal uitstaand bedrag aan kredieten (bruto) vanwege Alterfin aan partners in het Zuiden. Omwille van voorstellingsredenen werd er beslist om de gehele portefeuille (zowel de korte als lange termijn portefeuille) op te nemen in de vlottende activa.

h Waardeverminderingen: deze rubriek omvat de waardeverminderingen die genomen werden voor kredieten waarvan de terugbetaling onzeker is geworden. De som van de bruto portefeuille en de provisies geeft de netto portefeuille.

i Deposito's: het grootste deel van het aandelenkapitaal van Alterfin (in euro) wordt als deposito in garantie geplaatst bij onze bancaire partners met het oog op het verkijgen van kredietlijnen in US dollar. Deze rubriek omvat de deposito's die op ten hoogste 1 jaar vastliggen.

j Deze rubriek omvat andere korte termijn vorderingen waaronder: te innen opbrengsten van interesten en commissies; terug te vorderen belastingen en voorheffingen.

k Deze rubriek omvat de zogenaamde "pro rata" interesten, dividenden en commissies voor onze portefeuille. Dit zijn op balansdatum verdiende maar nog niet geïnde inkomsten.

l Eigen vermogen: deze rubriek omvat alle middelen die volledig en onvoorwaardelijk ter beschikking staan van Alterfin om eventuele risico's of verliezen in te dekken.

m De voornaamste post binnen het eigen vermogen is het aandelenkapitaal van de vennoten.

n De reserves bestaan voornamelijk uit de wettelijke reserve, de reserve voor wisselkoersschommelingen en de reserve voor algemene risico's (zie punt 9 van dit jaarverslag).

o Overgedragen winst van het vorige boekjaar.

p Dit is het resultaat van het boekjaar.

q Dit zijn voorzieningen die Alterfin heeft aangelegd met de bedoeling eventuele verliezen van wanbetalingen op te vangen (zie punt 9 van dit jaarverslag).

r Het vreemd vermogen bestaat uit schulden die Alterfin heeft ten aanzien van derden: US dollar schulden op korte en lange termijn en andere (niet-financiële) korte termijn schulden.

s Deze rubriek omvat toe te rekenen (nog te betalen) kosten van interesten op kredieten en waarborgen.

8. Overzicht en beheersing van de voornaamste risico's

De aard van de activiteiten van Alterfin brengt een aantal risico's mee. Het beleid en beheer van Alterfin is er op gericht om deze risico's zo goed mogelijk te beheersen, zonder dat ze daarbij natuurlijk volledig uitgesloten kunnen worden. We maken een onderscheid tussen volgende risico's:

- Debiteurenrisico: het risico op niet-terugbetaling van de door Alterfin verstrekte leningen.
- Valutarisico: dit betreft vooral het risico dat ontstaat als gevolg van de transacties in vreemde valuta ter financiering van organisaties die in het Zuiden gevestigd zijn.
- Landenrisico: met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid doen er zich in de landen waar Alterfin actief is feiten voor die een belangrijke negatieve impact hebben op de terugbetalingsmogelijkheden van de partners in die landen. Alterfin werkt immers in ontwikkelingslanden die - per definitie - een niet onbelangrijk risico met zich meebrengen in economische, sociale, politieke en klimatologische zin. Dit risico is onvermijdelijk daar het samenhangt met de sociale opdracht van Alterfin.

Debiteurenrisico

Dit risico wordt op een dubbele manier beheerst. Eerst en vooral is er natuurlijk de inschatting van het risico. Dit gebeurt op basis van een omstandig dossier dat voor elke partner wordt opgesteld en op basis waarvan de beslissingen genomen worden. Verder is er de opvolging van de partner op afstand en ter plaatse, waardoor eventuele risico's beter ingeschat en opgevolgd kunnen worden. Daarnaast worden er garanties ingebouwd in de kredietovereenkomsten. Deze garanties staan in verhouding tot het gepercipieerde risico.

Valutarisico

Voor sommige munten kan dit risico ingedekt worden, maar voor heel wat munten - zeker in Afrika - is dit niet het geval.

Een belangrijk gedeelte van de leningen aan partnerorganisaties in het Zuiden wordt toegekend in dollar (USD). Dit betekent dat de waarde van deze vorderingen uitgedrukt in euro op en neer gaat met de koers van de dollar ten opzichte van de euro. Zakt de dollar ten opzichte van de euro dan worden deze vorderingen minder waard. Alterfin dekt dit risico in door voor elke lening die we in dollar toekennen zelf een lening aan te gaan voor hetzelfde bedrag in dollar bij de bank. Als de waarde van de dollar in euro daalt dan daalt niet enkel onze vordering ten opzichte van onze partner, maar tevens onze schuld ten opzichte van de bank. Op die manier heeft een verandering van de koers tussen dollar en euro geen invloed meer op onze balans.

De evolutie van de dollar heeft echter nog wel invloed via onze resultatenrekening. De inkomsten van onze leningen in dollar zijn immers slechts gedeeltelijk ingedekt via de interesten die wij zelf dienen te betalen op onze dollarschulden. Het saldo is niet ingedekt en daarop spelen wel degelijk de koersschommelingen. Dit saldo wordt echter zo laag mogelijk gehouden door op gepaste tijdstippen geleende dollars te verkopen.

Bij de indekking van de dollar wordt er tevens naar gestreefd om de looptijd van de aangegane dollarlening te laten overeenstemmen met de looptijd van het gegeven dollarkrediet. Deze looptijden zijn echter niet altijd volledig gelijk waardoor er een zeker renterisico bestaat. Immers indien een langer lopend krediet gedekt wordt met een korter lopende dollarlening, dan is er onzekerheid over de rente die zal betaald worden voor verdere dollarleningen. Dit renterisico wordt geminimaliseerd door de interest van kredieten die Alterfin toestaat te denomineren als een marge op de LIBOR (12M). Daarnaast heeft Alterfin een gedeelte van de interest op aangegane kortlopende dollarleningen geswapt naar lange termijn.

Alterfin heeft naast de dollar ook leningen en participaties in andere (zachte) valuta. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de franc CFA (West-Afrika), de nuevo sol (Peru) en de Laotiaanse kip. Voor deze munten bestaan er geen

of nauwelijks indekkingsmogelijkheden. Alterfin verzekert een gedeelte van dit risico bij de vzw Alterfin Garantiefonds. Meer en meer proberen we ook via een garantie aan een lokale bank de microfinancieringsinstelling toegang te geven tot lokale financiering van haar kredietactiviteiten, vooral dan voor onze partners in Afrika.

Landenrisico

Alterfin beperkt het landenrisico per land tot een bepaald percentage van het kapitaal van Alterfin. Dit percentage wordt medebepaald door het gepercipieerde landenrisico en het landenrisico wordt daarbij onderverdeeld in drie categorieën (zie tabel hieronder). Bij overschrijdingen van het percentage worden er bijkomende zekerheden genomen bij de vzw Alterfin Garantiefonds. Het landenrisico wordt daarbij gedefinieerd als het totale volume aan kredieten en participaties in één land dat niet gewaarborgd wordt door Europese garanties. Daarnaast beperkt Alterfin ook de concentratie van de portefeuille per land. Ook dit concentratiepercentage is in functie van het gepercipieerde landenrisico. De tabel van landenrisico en landenconcentratie werd voor 2008 bepaald als volgt.

Categorie	Maximum **landenrisico**	Maximum **landenconcentratie**
Minimum risico	15% van het kapitaal	20% van de portefeuille
Bescheiden risico	10% van het kapitaal	15% van de portefeuille
Toegenomen risico	5% van het kapitaal	10% van de portefeuille

9. Provisionerings- en reserveringspolitiek

Provisionering

Alterfin legt provisies aan voor de op balansdatum verdiende maar nog niet geïnde interesten: de zogenaamde "pro rata" interesten.[6] De inning van deze interesten blijft immers onzeker voornamelijk vanwege de onzekere koers (dollar/euro) en in tweede instantie ook vanwege het debiteurenrisico en het landenrisico. Concreet provisioneert Alterfin 15% van de pro rata interesten.[7] Een gelijkaardige provisie van 15% wordt aangelegd voor de verdiende maar nog niet geïnde dividenden voor onze deelnemingen in MFI's.

In het verleden heeft Alterfin een provisie aangelegd voor het landenrisico.[8] Om de totale waarschijnlijke impact zo goed mogelijk in te schatten, baseerde Alterfin haar provisioneringsregels enerzijds op de risicogegevens per land zoals ze door de Nationale Delcredere Dienst (NDD) worden gegeven en anderzijds op de eigen statistische gegevens met betrekking tot de gelopen risico's.[9]

Op basis van de historische ervaring van het gerealiseerde landenrisico enerzijds en gezien de boekhoudkundige regels terzake anderzijds, is het niet meer aangewezen een verdere verhoging van de landenprovisie door te voeren. De reeds aangelegde provisie wordt op het huidige niveau behouden en aangewend volgens concrete noodzaak. Mocht in de toekomst blijken dat het landenrisico alsnog zwaarder zou doorwegen dan zal op basis hiervan de landenprovisie opnieuw verhoogd worden.

Reservering

Jaarlijks wordt 5% van de winst gereserveerd in overeenstemming met de geldende wettelijke voorschriften.

Alterfin legt op basis van de wisselkoerswinsten reserves aan om het hoofd te kunnen bieden aan eventuele toekomstige koersverliezen. Alle gerealiseerde wisselkoersresultaten worden dan ook toegevoegd/afgetrokken van de wisselkoersreserve.[10]

Betreffende de reserveringspolitiek streeft Alterfin er naar een totale indekking van minimaal 3% van de uitstaande portefeuille (totale indekking = voorziening risico krediet + reserve algemene risico's + wettelijke reserve). Hierbij wordt uitdrukkelijk gesteld dat de reserve voor algemene risico's ook in geval van het zich voordoen van een landenrisico kan aangewend worden.

[6] Deze geprorateerde of pro rata interesten zijn interesten die verbonden zijn aan de kredietactiviteiten van 2008 - en bijgevolg in rekening dienen gebracht te worden in het resultaat van 2008 - maar die pas ontvangen zullen worden in de loop van 2009.
[7] In de balans vindt men deze provisies onder de rubriek "voorzieningen pro rata interesten krediet".
[8] De voorzieningen voor het landenrisico zijn deel van de "voorzieningen krediet risico".
[9] De NDD geeft voor alle landen een landgebonden politiek risico en een landgebonden commercieel risico.
[10] In de balans vindt met deze reserve onder de rubriek "reserve wisselkoersschommeling".

10. Waarderingsregels

Niet-financiële vaste activa
Worden pro rata temporis afgeschreven:
Depot merk "Alterfin": lineair 10 jaar
Telecom installaties: lineair 5 jaar
Meubilair en andere kantooruitrusting: lineair 5 jaar
Informatica: lineair 3 jaar

Financiële vaste activa
Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische waarde (de aanschaffingswaarde), tenzij er duidelijke aanwijzingen zijn op belangrijke (> 15%) en duurzame waardeverminderingen of meerwaarden. In het geval van waardeverminderingen worden de betreffende activa afgewaardeerd en de waardevermindering opgenomen in de resultatenrekening (via een 63 rekening) . In het geval van een meerwaarde worden de betreffende activa opgewaardeerd en de meerwaarde opgenomen in het eigen vermogen (via een 122 rekening).
Indien het activa betreffen in buitenlandse valuta, dan wordt de betreffende waarde omgezet in euro tegen de historische koers bij aanschaffing, tenzij het een valuta betreft die op systematische wijze ingedekt wordt of tenzij de koers op balansdatum[11] een belangrijke (> 15%) en duurzame depreciatie of appreciatie vertoont. In deze gevallen wordt de waarde van het vaste activa omgezet tegen de koers op balansdatum. De hieruit voortvloeiend omrekeningsverschillen worden boekhoudkundig behandeld zoals verder aangegeven.

Vlottende activa
De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de waarde zoals aangegeven door de onderliggende documenten (face-value). Wanneer echter een waardevermindering op de vlottende activa kan gedocumenteerd worden dan zal de betreffende activa ‘gedeclasseerd’ worden tot een dubieuze staat, afgewaardeerd worden en de waardevermindering opgenomen worden in de resultatenrekening (via een 63 rekening).
Indien de waarde van de vlottende activa wordt aangeduid in een valuta andere dan de euro, dan wordt deze omgezet naar de euro tegen de koers op balansdatum. De hieruit voortvloeiend omrekeningsverschillen worden boekhoudkundig behandeld zoals verder aangegeven.
Kosten voor obligatieleningen worden geactiveerd en pro rata temporis over de volledige looptijd van de lening afgeschreven.

Passiva
De passiva worden gewaardeerd tegen de waarde zoals aangegeven door de onderliggende documenten (face-value). Indien deze waarde wordt aangeduid in een valuta andere dan de euro, dan wordt deze omgezet tegen de koers op balansdatum. De hieruit voortvloeiend omrekeningsverschillen worden boekhoudkundig behandeld zoals verder aangegeven.

Omrekeningsverschillen
De behandeling van de omrekeningsverschillen is afhankelijk van de valuta waarop de omrekeningsverschillen slaan. Voor de deviezen die niet ingedekt worden, worden negatieve omrekeningsverschillen toegevoegd aan wisselresultaten (rekening 654) en positieve omrekeningsverschillen worden in balans gehouden (rekening 49). Voor de deviezen die systematisch ingedekt worden, worden zowel de positieve als de negatieve omrekeningsverschillen toegevoegd aan wisselresultaten (rekeningen 654 / 754).[12] Op dit ogenblik beantwoordt enkel de US dollar aan deze voorwaarde.

[11] De koers op balansdatum is de laatste notering van het gerapporteerde jaar.
[12] Wij verwijzen hiervoor ondermeer naar CBN advies 152-1 Deel VII C.

11. Voorstel van resultaatsverwerking

Resultaatsverwerking	2007	*2008*	*YOY Δ%*
Overgedragen resultaat	41.876,59	18.867,10	-54,95%
Resultaat van het jaar	211.584,18	548.986,51	159,46%
Toe te wijzen resultaat	**253.460,77**	**567.853,61**	**124,04%**
Wettelijke reserve	10.579,21	27.449,33	159,46%
Toename overige reserves	22.292,12	191.381,32	758,52%
Totaal beschikbaar	220.589,44	349.022,96	58,22%
Voorstel te betalen dividenden	201.722,34	334.251,48	65,70%
Return on equity	2,77%	6,57%	137,17%
Beschikbaar voor dividend	3,01%	4,18%	38,76%
Voorstel uitbetaling dividend	2,75%	4,00%	45,45%
Voorstel over te dragen resultaat	18.867,11	14.771,48	-21,71%

Het resultaat voor het jaar 2008 bedraagt 548.986,51euro. Dit bedrag verhoogd met het overgedragen resultaat van vorig jaar geeft het toe te wijzen resultaat, namelijk 567.853,61 euro. De aan de algemene vergadering voorgelegde toewijzing is als volgt:

- 5% van het resultaat 2008 dient naar de wettelijke reserve te gaan: 27.449,33 euro.
- De overige reserves nemen toe met een totaal bedrag van 191.381,32euro.
- Een dividend van 4% op de aandelen. De vergoeding die elke vennoot krijgt, wordt berekend in verhouding tot het effectief gestort kapitaal per 1 januari 2008 en in verhouding tot het aantal dagen voor kapitaalstortingen na die datum. Het uit te keren bedrag wordt gestort op de individuele rekeningen van de vennoten bij Alterfin cvba niet later dan 01/07/2009. De vennoten zullen een uittreksel van hun individuele rekening krijgen en kunnen vervolgens beslissen wat hiermede dient te gebeuren: laten staan op de individuele rekening, omzetting in kapitaal, storting op andere rekening, schenking aan het Garantiefonds.
- Het overblijvende winstsaldo na uitkering van het dividend zal overgedragen worden naar volgend boekjaar (2009).

12. Belangrijke gebeurtenissen na het einde van het boekjaar

Na balansdatum hebben er zich, voor zover ons bekend, geen gebeurtenissen voorgedaan die de rekeningen in negatieve zin zouden beïnvloeden en die niet reeds opgenomen zijn in de jaarrekening.

13. Overgedragen verliezen

Niet van toepassing: de activiteiten van Alterfin zijn sinds 1998 winstgevend.

14. Benoeming van commissarissen en bestuurders

Het mandaat van de bedrijfsrevisor KPMG loopt van 1 januari 2006 tot 31 december 2008 en wordt ter hernieuwing voorgelegd aan de algemene vergadering.

Voor de samenstelling van de raad van bestuur wordt verwezen naar bijlage 3.

Bijlage 1: Portefeuille Alterfin op 31 december 2008

Partner	Land	Regio	Sector	Type	Munt	Saldo
UROCAL	Ecuador	Latijns-Amerika	Bananen	Krediet	USD	177.337,67
ACOPAGRO	Peru	Latijns-Amerika	Cacao	Krediet	USD	106.402,60
EL QUINACHO	Peru	Latijns-Amerika	Cacao	Krediet	USD	106.402,60
NARANJILLO	Peru	Latijns-Amerika	Cacao	Krediet	USD	31.900,92
RIO APURIMAC	Peru	Latijns-Amerika	Cacao	Krediet	USD	0,00
APICOOP	Chili	Latijns-Amerika	Honing	Krediet	USD	88.668,83
20 DE ABRIL	Nicaragua	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	248.272,73
APECAFE	El Salvador	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	74.481,82
CASIL	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	64.625,49
CECOCAFEN	Nicaragua	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	248.272,73
COCLA	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	35.467,53
COMSA	Honduras	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	177.337,67
CORPORACION CAFE PERU	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	141.870,13
FAPECAFES	Ecuador	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	32.363,01
FECAFEM	Ecuador	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	70.266,84
FRONTERA	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	7.683,67
LA CENTRAL	Honduras	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	79.240,46
LA FLORIDA	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	297.176,48
LA UNION	Nicaragua	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	17.733,77
ORO VERDE	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	91.463,84
RAOS	Honduras	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	70.935,07
SAN JUAN DEL ORO	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	140.104,33
UNICAFEC	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	-15.119,07
CONSORCIO VINICOLA	Chili	Latijns-Amerika	Wijn	Krediet	EUR	75.000,00
SAGRADA FAMILIA	Chili	Latijns-Amerika	Wijn	Krediet	EUR	159.000,00
OMIPA	Oeganda	Afrika	Microkrediet	Garantie	EUR	39.368,67
TAANADI	Niger	Afrika	Microkrediet	Garantie	F CFA	106.714,31
TIMPAC	Togo	Afrika	Microkrediet	Garantie	F CFA	76.224,51
AMC	El Salvador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	377.353,36
CAPIRONA	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	7.093,51
CDRO	Guatemala	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	106.402,60
COMIXMUL	Honduras	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	336.941,56
CONFIANZA	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	141.870,13
CRECER	Bolivia	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	496.545,46
CREDINKA	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	177.337,67
CREDISOL	Honduras	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	326.301,30
EDAPROSPO	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	28.374,03
EMPRENDER	Bolivia	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	60.294,81
ENLACE	El Salvador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	134.776,63
ESPOIR	Ecuador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	482.358,45
FADES	Bolivia	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	340.488,32
FDL	Nicaragua	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	319.207,80
FOLADE	Costa Rica	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	2.979,27
FONDECO	Bolivia	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	287.287,02
FONDESURCO	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	269.553,25
FUNDACION ALTERNATIVA	Ecuador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	88.668,83
FUNDACION CAMPO	El Salvador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	258.912,99

HATTHA KAKSEKAR	Cambodja	Azië	Microkrediet	Krediet	USD	461.077,93
INMAA	Marokko	Afrika	Microkrediet	Krediet	EUR	50.000,00
JOSE NIEBOROWSKI	Nicaragua	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	212.805,20
PRESTANIC	Nicaragua	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	269.553,25
RENACA	Benin	Afrika	Microkrediet	Krediet	F CFA	76.224,51
RONDESA	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	102.855,85
SALINAS	Ecuador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	14.187,01
SAN MARTIN DE PORRES	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	191.524,68
TOCACHE	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	21.280,52
UCMECS	Togo	Afrika	Microkrediet	Krediet	F CFA	38.112,25
WAGES	Togo	Afrika	Microkrediet	Krediet	F CFA	152.449,02
CONFIANZA	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Participatie	PEN/USD	116.220,54
CONSOLIDAR	Colombia	Latijns-Amerika	Microkrediet	Participatie	EUR	78.813,27
FOLADE	Costa Rica	Latijns-Amerika	Microkrediet	Participatie	USD	17.733,77
FONDS COOPERATIF	Laos	Azië	Microkrediet	Participatie	LAK	19.332,83
FORTALECER	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Participatie	USD	3.546,75
KOKARI	Niger	Afrika	Microkrediet	Participatie	F CFA	3.430,10
SIDI	Frankrijk	Internationaal	Microkrediet	Participatie	EUR	86.262,31
Totaal Alterfin in Euro						**8.907.353,46**

Bijlage 2: Portefeuille responsAbility op 31 december 2008

Partner	Land	Regio	Sector	Type	Munt	Saldo
ACOPAGRO	Peru	Latijns-Amerika	Cacao	Krediet	USD	177.337,67
EL QUINACHO	Peru	Latijns-Amerika	Cacao	Krediet	USD	177.337,67
NARANJILLO	Peru	Latijns-Amerika	Cacao	Krediet	USD	212.805,20
RIO APURIMAC	Peru	Latijns-Amerika	Cacao	Krediet	USD	141.870,13
20 DE ABRIL	Nicaragua	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	354.675,33
CECOCAFEN	Nicaragua	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	354.675,33
COCLA	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	709.350,66
CORPORACION CAFE PERU	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	425.610,40
FRONTERA	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	212.805,20
LA FLORIDA	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	851.220,79
ORO VERDE	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	141.870,13
UNICAFEC	Peru	Latijns-Amerika	Koffie	Krediet	USD	70.935,07
AMC	El Salvador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	638.415,59
COMIXMUL	Honduras	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	354.675,33
CONFIANZA	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD/PEN	2.203.828,56
CREDISOL	Honduras	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	567.480,53
ENLACE	El Salvador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	354.675,33
FDL	Nicaragua	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	3.546.753,30
FONDESURCO	Peru	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD/PEN	1.028.024,26
FUNDACION ALTERNATIVA	Ecuador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	141.870,13
FUNDACION CAMPO	El Salvador	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	638.415,59
HATTHA KAKSEKAR	Cambodia	Azië	Microkrediet	Krediet	USD	2.128.051,98
JOSE NIEBOROWSKI	Nicaragua	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	1.418.701,32
PRESTANIC	Nicaragua	Latijns-Amerika	Microkrediet	Krediet	USD	1.064.025,99
Totaal responsAbility in Euro						**17.915.411,49**

Bijlage 3: Samenstelling van de raad van bestuur

Samenstelling na goedkeuring door de AV van 15/03/2008

Naam	Voorgesteld door	Start mandaat	Einde mandaat
Kris Goossenaerts	11.11.11	19/03/05	19/03/2010
Raf Vandenbruel	11.11.11	24/03/07	24/03/2011
Erik Van Mele	Oxfam Solidariteit	19/03/05	19/03/2010
Olivier Marquet	Triodos Bank	27/03/04	27/03/2009
Chris Claes	Vredeseilanden	24/03/07	24/03/2011
Lise Disneur	Réseau Financement Alternatif	24/03/07	24/03/2009
Marc Mees	SOS Faim	27/03/04	27/03/2009
Gerda Heyde	Particuliere aandeelhouders	27/03/04	27/03/2009
Vincent de Brouwer	Particuliere aandeelhouders	15/03/2008	15/03/2013
Mark Lambrechts	Onafhankelijke bestuurder	15/03/2008	15/03/2013

Voorgestelde wijzigingen

Naam	Voorgesteld door	Start mandaat	Einde mandaat
Kris Goossenaerts	11.11.11	19/03/05	19/03/2010
Raf Vandenbruel	11.11.11	24/03/07	24/03/2011
Olivier Marquet	Triodos Bank	28/03/2009	28/03/2014
Chris Claes	Vredeseilanden	24/03/07	24/03/2011
Dominique Morel	Onafhankelijke bestuurder	24/03/2009	28/03/2014
Marc Mees	SOS Faim	27/03/2009	28/03/2014
Gerda Heyde	Particuliere aandeelhouders	27/03/2009	28/03/2014
Vincent de Brouwer	Particuliere aandeelhouders	15/03/2008	15/03/2013
Mark Lambrechts	Onafhankelijke bestuurder	15/03/2008	15/03/2013

Samenstelling na goedkeuring door de AV van 28/03/2009